

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

**Zásady a pravidla financování
veřejných vysokých škol
pro rok 2012**

V Praze dne 9. listopadu 2011

Obsah

1. ÚVODEM	2
2. HLAVNÍ VÝCHODISKA A ZÁSADY	3
3. PŘÍSPĚVKY A DOTACE PRO VEŘEJNÉ VYSOKÉ ŠKOLY V ROCE 2012	5
3.1. Rozpočtový okruh I, normativní část rozpočtu	5
3.1.1. Ukazatel A – limity počtu studií	5
3.1.2. Ukazatel K - kvalita a výkon	9
3.1.3. Ukazatele kvality a výkonu pro rok 2012	11
3.2. Rozpočtový okruh II, sociální záležitosti studentů	17
3.2.1. Ukazatele beze změn (C, J, S, U)	17
3.3. Rozpočtový okruh III, rozvoj vysokých škol	17
3.3.1. Ukazatele beze změn (G)	17
3.3.2. Ukazatel I - rozvojové programy	17
3.4. Rozpočtový okruh IV, mezinárodní spolupráce a ostatní	17
3.4.1. Ukazatele beze změn (D, M)	17
3.4.2. Ukazatel F - fond vzdělávací politiky	17
4. VÝHLED PRO PRAVIDLA FINANCOVÁNÍ NA ROK 2013 A DÁLE	20
5. PŘÍLOHY	21
5.1. Příloha 1 - Poprvé zapsaní na VVŠ	21
5.1.1. Česká republika a země OECD	21
5.1.2. Poprvé zapsaní do navazujícího magisterského studia VVŠ	24
5.2. Příloha 2 - Oborové hodnocení vědeckého výkonu	25
5.3. Příloha 3 - Hodnocení výsledků tvůrčí umělecké činnosti	27
5.4. Příloha 4 - Scopus a SCImago	29
5.5. Příloha 5 - Absolventi vysokých škol a jejich zaměstnanost	31
5.5.1. Výpočet ukazatele zaměstnanosti pro stanovení limitů (ukazatel A)	31
5.5.2. Výpočet ukazatele zaměstnanosti pro ukazatel K	33
5.6. Příloha 6 - Nejlepší absolventi středních škol	35

1. Úvodem

Předkládaný materiál *Zásady a pravidla financování veřejných vysokých škol pro rok 2012 a další* (dále jen „Zásady a pravidla 2012“) navazuje na předcházející dokument projednaný s Reprezentativní komisí pro rozpis rozpočtu veřejných vysokých škol (dále jen „Reprekomise“), schválený MŠMT v červnu 2010 *Zásady financování a pravidla stanovení rozpočtu veřejných vysokých škol pro rok 2011 a další* (dále jen „Zásady a pravidla 2011“) a platný pro financování roku 2011. Zároveň je však tento dokument výsledkem několikaměsíční práce pracovníků Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) i vnějších odborníků.

Stěžejní roli pro zpracování materiálu hrály především strategické dokumenty MŠMT, vládní priority a připomínky zástupců obou reprezentací vysokých škol (České konference rektorů a Rady vysokých škol) i širší veřejnosti. Přestože zpracování připomínek bylo pro zpracovatele obtížné, neboť si připomínky často protiřečily, MŠMT zdůrazňuje úlohu této zpětné vazby nejen s ohledem na přípravu materiálu samotného, ale i s ohledem na zkoumání účinnosti a efektivity změn ve financování, vhodnosti a vyváženosti jejich jednotlivých ukazatelů a plnění funkce kontrolní.

Příprava Zásad a pravidel 2012 časově spadá již do období působení nové české vlády, přičemž snaha o zavedení a posilování kritérií kvality a výkonu (doprovázené současně oslabováním kritérií kvantitativních) do financování veřejných vysokých škol je zcela v souladu s Programovým prohlášením této vlády. Díky tomu je možné a zároveň nezbytné pravidla financování VVŠ dále rozvíjet. Navrhované úpravy financování VVŠ pro rok 2012 proto metodiku roku 2011 dále zpřesňují a rozvíjejí v souladu se započatým trendem posilování kvality a efektivity vysokých škol.

MŠMT předkládá metodiku financování veřejných vysokých škol na rok 2012, která definuje způsob rozdělení finančních prostředků státního rozpočtu určených vysokým školám na jejich činnost podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách. Veřejné vysoké školy ovšem ze státního rozpočtu získávají i další prostředky, které touto metodikou upraveny nejsou, a to především z oblasti investic, výzkumu nebo programů evropských fondů. V zájmu nalezení vyváženého a efektivního způsobu financování vysokých škol proto bude MŠMT v nadcházejícím období mnohem více zohledňovat a propojovat možné zdroje podpory vysokého školství a orientovat je zřetelně k naplňování hlavních strategických cílů vysokoškolské politiky.

Předkládaný materiál připravil pracovní tým MŠMT ve spolupráci se Střediskem vzdělávací politiky.

2. Hlavní východiska a zásady

Zásady a pravidla 2012 navazují stejně jako Zásady a pravidla 2011 na Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a inovační, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol na období 2011 až 2015 (dále jen „DZ VŠ“), projednaný Poradou vedení MŠMT v únoru 2010. Mezi základní východiska definovaná v DZ VŠ i v Zásadách a pravidlech 2011 patří podpora kvality a relevance vysokoškolského vzdělávání (a omezování kvantitativního rozvoje), otevřenost národnímu i mezinárodnímu prostředí a podpora efektivity financování vysokých škol. Hlavní **východiska** pro nadcházející vývoj z hlediska financování jsou proto následující.

1. Podíl všech poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání v ČR¹ již dosáhl vysoké úrovně, kterou není třeba dále zvyšovat; DZ VŠ uvádí, že uvedený podíl nemá přesáhnout dvě třetiny populace odpovídajícího věku. Na základě tohoto východiska bude stanoven odhad celkového počtu studentů zapsaných do prvních ročníků (nově zapsaní = poprvé i opakovaně zapsaní do bakalářských a dlouhých magisterských studijních programů) veřejných vysokých škol².
2. Podstatně větší část vysokoškoláků s bakalářským titulem by měla přecházet přímo na pracovní trh a nepokračovat v navazujícím magisterském studiu (dnes pokračuje více než 80 %). Podle DZ VŠ se má podíl absolventů bakalářských studijních programů, kteří pokračují v navazujícím magisterském studijním programu v souhrnu za vysoké školy (avšak diferencovaně z hlediska jednotlivých škol) postupně přibližovat až k hodnotě 50 %³. Tato regulace počtu studentů v navazujících magisterských programech musí jít ruku v ruce s podporou uplatnění absolventů bakalářských studijních programů na trhu práce.
3. Vzhledem k oběma předchozím tezím a k předpokládanému nepříznivému demografickému vývoji dojde v následujících letech přirozeně k postupnému snižování celkového počtu studentů v terciárním vzdělávání a v rámci toho i ke snižování počtu studentů veřejných vysokých škol (v tzv. úplných vzdělávacích programech vedoucích k vysokoškolskému titulu).
4. V pravidlech financování posilovaný význam ukazatelů kvality a výkonu odrážejících priority rozvoje vysokého školství výrazně podpoří diverzifikaci vysokého školství a efektivní strukturu vysokých škol. Postupná regulace počtu studentů a s tím související dopady do rozpočtů škol proto nebudou prováděny plošně, ale v závislosti na školami prokázaném výkonu a kvalitě.

Zároveň MŠMT určuje některé hlavní **zásady financování** vysokých škol.

1. Navrhované změny pro rok 2012 rozvíjejí Zásady a pravidla 2011 tak, aby prohloubily metodiku nastíněnou již v DZ VŠ a zároveň příliš nerozkolísaly systém financování vysokého školství; Zásady a pravidla 2012 budou proto modelově propočteny na datech z roku 2010 a modelový výpočet bude porovnán s výpočtem podle metodiky 2011 při užití stejných dat; váhy ukazatelů budou nastaveny tak, aby pouhá změna algoritmu výpočtu neměla větší dopad na vyšší normativní části rozpočtu některé VVŠ než - 5 %.
2. Zásady a pravidla 2012 budou po projednání s Reprezentativní komisí zveřejněny na webových stránkách ministerstva, stejně jako související analytické materiály i obecné informace k financování vysokého školství v ČR a ve světě.

¹ V mezinárodní terminologii označovaný jako *Net Entry Rate* (viz například OECD EAG 2010).

² Demografický vývoj a jeho vztah k podílu poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání a počtu nově zapsaných na VVŠ je podrobněji vysvětlen v Příloze 1 předkládaných Zásad a pravidel 2012.

³ Vztah mezi počty absolventů bakalářských studijních programů a počty pokračujících v navazujícím magisterském studijním programu je popsán v Příloze 1 předkládaných Zásad a pravidel 2012.

3. Koeficienty ekonomické náročnosti studijních programů (oborů studia) zůstávají i pro rok 2012 zachovány.
4. Zachování vyváženého stavu mezi jednotlivými ukazateli pravidel vyžaduje pečlivě sledovat vývoj jejich hodnot na jednotlivých vysokých školách a zpětně vyhodnocovat dopady všech ukazatelů a konfrontovat je s jejich původními záměry. Na základě toho bude MŠMT provádět úpravu kritérií „plněných“ pouze s cílem dosáhnout jejich pomocí co nejvyššího finančního zhodnocení bez ohledu na zajištění kvality vzdělávání. Každá taková úprava podléhá projednání s Reprezentativní komisí.
5. Vstupní údaje pro výpočet příspěvku jednotlivých vysokých škol z výstupu SIMS k 31.10. roku předcházejícímu financování budou každoročně zpětně kontrolovány ve 2. pololetí roku financování. Pokud ve zkoumaném období škola dodatečně provede opravy vstupních dat a původní propočet se ukáže vyšší než nově (kontrolně) vypočtený příspěvek, bude příspěvek vysoké škole v odpovídající míře krácen ještě před koncem kalendářního roku⁴.

⁴ Například data ze SIMS k 31.10.2009, která vstupovala do výpočtu příspěvku na rok 2010 byla zpětně zkontrolována na podzim roku 2010. Zjištěné změny počtu studentů ovlivnily výši příspěvku u řady vysokých škol.

3. Příspěvky a dotace pro veřejné vysoké školy v roce 2012

Příspěvky a dotace rozdělované veřejným vysokým školám jsou členěny do čtyř základních okruhů rozpočtu. Tyto okruhy se dále člení na řadu ukazatelů, jež jsou níže pro přehlednost vyjmenované a dále v textu specifikované. Procentuální vyjádření jednotlivých rozpočtových okruhů je orientační a vychází z členění rozpočtu v roce 2011.

1. rozpočtový okruh I, normativní část rozpočtu (cca 80%): ukazatele A, K
2. rozpočtový okruh II, sociální záležitosti studentů (cca 10%): ukazatele C, J, S, U
3. rozpočtový okruh III, rozvoj vysokých škol (cca 8%): ukazatele G, I
4. rozpočtový okruh IV, mezinárodní spolupráce a ostatní (cca 2%): ukazatele D, F, M

3.1. Rozpočtový okruh I, normativní část rozpočtu

Pro rok 2012 je normativní část rozpočtu přidělována vysokým školám odvozena od následujících výkonů jednotlivých VVŠ:

1. počtu studií (studovaných ve standardní době studia plus jeden rok) modifikovaného ukazateli kvality a výkonu a násobeného koeficientem ekonomické náročnosti (80% z normativní části rozpočtu, ukazatel A);
2. ukazatelů kvality a výkonu (20% z normativní části rozpočtu, ukazatel K).

3.1.1. Ukazatel A – limity počtu studií

Jedním z důležitých cílů navrhovaných pravidel je zastavit kvantitativní expanzi počtu zapsaných studentů do prvních ročníků vysokých škol. Diskuse na toto téma, které proběhly během uplynulého roku ukázaly, že na tomto cíli se shoduje velká část politiků, zaměstnavatelů, odborníků i představitelů vysokých škol. Nová pravidla financování VVŠ přijatá již pro rok 2011 dokázala celkový kvantitativní růst počtu studentů na VŠ omezit; avšak vzhledem k tomu, že se pravidla týkají pouze zapsaných do prvních ročníků, způsobuje setrvačnost vývoje ve vyšších ročnících studia nadále růst celkového počtu studentů. Ten se zastaví a poté zvrátí až v následujících letech, kdy počet absolventů a dalších odcházejících z vysokých škol převýší počet studentů vstupujících do prvních ročníků.

Zároveň je však MŠMT přesvědčeno – a opět se jedná o širěji sdílené stanovisko, – že omezení kvantitativního rozmachu nemá být uplatňováno plošně stejným způsobem na všechny školy a že má být navíc řešeno rozdílně pro různé typy studia. V obou případech je třeba uplatnit ukazatele kvality nebo jiné údaje o výkonech vysokých škol, které se nevztahují jen ke kvantitativnímu počtu studentů. Trend k diverzifikaci vysokých škol musí jít ruku v ruce s možností různé orientace jednotlivých škol i z hlediska jejich vzdělávací funkce (proto je financování vzdělávací činnosti strukturováno podle jednotlivých typů studijních programů a rozděleno na bakalářské studijní programy, magisterské „dlouhé“ studijní programy, magisterské navazující studijní programy a doktorské studijní programy).

Postup, kterým je jednotlivým vysokým školám v ukazateli A stanovený limit počtu studií je i v roce 2012 ovlivněn ukazateli kvality a výkonu. Tyto ukazatele navazují na většinu ukazatelů, které byly použity již pro rok 2011. Orientují se na oblast vědeckého výkonu vysokých škol, kvality studijních programů a uplatnění absolventů a mezinárodní mobility a internacionalizace (dále „VKM“). VKM je blíže definováno dále v samostatné kapitole (kapitola 3.1.3.).

Limitem ministerstvo stanovuje nejvyšší možný počet studií (započtených pro financování), která vstupují do výpočtu příspěvku na vzdělávací činnost jednotlivých veřejných vysokých škol. Pro rok 2012 MŠMT stanovuje celkem pět limitů, přičemž struktura limitů zůstává pro rok 2012 stejná jako v roce 2011 a ministerstvo předpokládá, že obdobný postup bude uplatněn i v následujících letech.

Limity počtu studií započtených pro financování v roce 2012 jsou následující (jde sice o limity pro zapisování nových studentů v roce 2011, ale vstupují do rozpočtu roku 2012, proto se limity pro tento rok označují indexem L_{2012}):

1. počet studií v prvním roce bakalářských studijních programů ($B1_{L_{2012}}$),
2. počet studií v prvním roce dlouhých magisterských studijních programů ($M1_{L_{2012}}$),
3. počet studií v prvním roce navazujících magisterských studijních programů ($N1_{L_{2012}}$),
4. počet studií v prvním roce doktorských studijních programů ($P1_{L_{2012}}$),
5. souhrnný počet studií ve všech ostatních letech studia (SP2+).

Ad 1. Limit počtu studií v prvním roce bakalářských studijních programů ($B1_{L_{2012}}$)

Postup stanovení a výpočtu limitů $B1_{L_{2012}}$ a $M1_{L_{2012}}$ směřuje k dosažení dlouhodobého cíle stanoveného v DZ VŠ, kterým je podíl poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání nepřesahující 2/3 z odpovídající věkové kohorty⁵. Pro přijímací řízení v roce 2010 činil pro veřejné vysoké školy (VVŠ) celkový limit nově zapsaných $B1_{L_{2011}} + M1_{L_{2011}}$ 85 382 studentů, ale školy ho výrazně překročily, neboť nově do bakalářských a dlouhých magisterských programů zapsaly 95 695 studentů. S ohledem na tuto skutečnost, je pro rok 2012 nejdůležitější dosáhnout především toho, aby školy počet všech nově zapsaných studentů skutečně snížily a co nejvíce respektovaly stanovené limity. Proto se ministerstvo s Reprezentativní komisí dohodlo, že MŠMT má limity školám oznámit do 15.4.2011, aby na ně školy mohly včas zareagovat. Zároveň MŠMT nemusí celkové limity pro rok 2011 dále snižovat, ale orientovat se mnohem více na sblížení údajů o limitech a počtu skutečně nově zapsaných.

- a. Pro stanovení/výpočet $B1_{L_{2012}}$ jsou důležité tři vstupní údaje: zaprvé limit počtu studií v kategorii B1, který vstoupil do výpočtu příspěvku na rok 2011 ($B1_{L_{2011}}$), zadruhé skutečný počet přepočtených studií zapsaných do kategorie B1 k 31.10.2010 ($B1_{S_{2011}}$) a zatřetí korigovaný počet studií v kategorii B1 vypočtený ze skutečného vývoje počtu studií v B1 na jednotlivých školách za roky 2005-2010 ($B1_{K_{2012}}$). Korigovaný počet studií bonifikuje školy, u nichž byl po roce 2005 vývoj počtu nově zapsaných studentů uměřený (podprůměrný), a naopak sankcionuje školy, u nichž byla tato dynamika nadprůměrná. Při výpočtu se používá záporné hodnoty směrnice regresní křivky za posledních 6 let⁶. Pro výpočet $B1_{L_{2012}}$ dále platí:
 - když $B1_{S_{2011}} \leq B1_{L_{2011}}$ pak $B1_{L_{2012}} = B1_{L_{2011}} * 0,65 + B1_{K_{2012}} * 0,35$
 - když $B1_{S_{2011}} > B1_{L_{2011}}$ pak $B1_{L_{2012}} = (B1_{L_{2011}} + B1_{S_{2011}})/2 * 0,65 + B1_{K_{2012}} * 0,35$
- b. Celkový počet limitovaných studií v kategorii B1 pro rok 2012 (tedy $B1_{L_{2012}}$) bude pro každou VVŠ součtem tří údajů.
 - První údaj bude tvořit 95% z počtu studií v B1 stanovených pro každou veřejnou vysokou školu dle předchozího bodu.
 - Dalších 5% počtu studií v B1 bude mezi VVŠ rozděleno podle jejich podílu na ukazatelích kvality a výkonu bakalářských studijních programů⁷.

⁵ Demografický vývoj, jeho vztah k podílu poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání (podle metodiky OECD) a počtu nově zapsaných na VVŠ je podrobněji vysvětlen v Příloze 1 těchto Zásad a pravidel 2012.

⁶ Zavedení korigovaného počtu studií $B1_{K_{2012}}$ je jedním z klíčových závěrů porady MŠMT a Reprekomise z 28.3.2011. Umožňuje totiž, aby pravidla nadále pokrývala všechny VVŠ a nedošlo k oddělení nejprve uměleckých vysokých škol a poté dalších skupin (například technických). U vysokých škol, které existují méně než deset let, tedy od roku 2001 (a nemají tedy dostatečnou historii pro stabilizaci počtu nových studentů), se údaj $B1_{K_{2012}}$ nepoužívá.

⁷ Základnou pro výpočet jsou údaje všech VVŠ dohromady. Každá vysoká škola odevzdá „svých“ 5% z limitu vypočteného v bodě a. Takto vzniklá společná množina počtu studií se mezi VVŠ bude dělit dle ukazatelů kvality a výkonu. Některá vysoká škola pak může získat víc než svých původních 5%, jiná naopak méně. Celkový počet však zůstane nezměněn.

- Školy, u nichž dojde ke snížení limitovaného počtu studií v M1, N1 a P1 v důsledku použití ukazatelů kvality a výkonu mohou navýšit kategorii B1 až do výše tohoto úbytku⁸.

Ad 2. Limit počtu studií v prvním roce dlouhých magisterských studijních programů (M1_{L2012})

- a. V prvním kroku se postupuje zcela obdobně jako u stanovení B1_{L2012}.
- b. Celkový počet limitovaných studií v kategorii M1 pro rok 2012 (tedy M1_{L2012}) bude pro každou VVŠ součtem tří údajů.
 - První údaj bude tvořit 90% z počtu studií v M1 stanovených pro každou veřejnou vysokou školu dle předchozího bodu.
 - Dalších 10% počtu studií v M1 bude mezi VVŠ rozděleno podle jejich podílu na ukazatelích kvality a výkonu magisterských studijních programů.
 - Stejně jako pro rok 2011 nadále platí, že u těch škol, kde součet obou položek přesáhne limit počtu studentů pro rok 2011 (M1_{L2011}), bude toto zvýšení počtu studentů zahrnutých do limitu kráceno na polovinu tohoto rozdílu.

Ad 3. Limit počtu studií v prvním roce navazujících magisterských studijních programů (N1_{L2012})

- a. Vstupními údaji pro limit N1_{L2012} je odhadovaný počet absolventů bakalářských studijních programů za předchozí rok v období od 1.11.2010 do 31.10.2011 (B_{A2011})⁹ a průměrný koeficient prostupnosti z kategorie absolventů bakalářských studijních programů B_A do prvních ročníků navazujících magisterských studijních programů N1 ($k_{B_A \text{ do } N1}$)¹⁰, tedy $N1_{L2012} = B_{A2011} * k_{B_A \text{ do } N1}$. Jedná se o údaje počítané pro každou vysokou školu zvlášť.
- b. Plošné krácení o 10%¹¹.
- c. Celkový počet limitovaných studií v kategorii N1 pro rok 2012 (tedy N1_{L2012}) bude pro každou VVŠ součtem tří údajů:
 - První údaj bude tvořit 90% z počtu studií v kategorii N1 stanovených pro každou veřejnou vysokou školu podle předchozích bodů a. a b.
 - Dalších 10% počtu studií v N1 bude mezi VVŠ rozděleno podle jejich podílu na ukazatelích kvality a výkonu magisterských studijních programů.
 - Stejně jako pro rok 2011 nadále platí, že u těch škol, kde součet obou položek přesáhne limit počtu studentů pro rok 2011 (N1_{L2011}), bude toto zvýšení počtu studentů zahrnutých do limitu kráceno na polovinu tohoto rozdílu.

⁸ Neuniverzitní vysoké školy nemohou tímto způsobem žádná studia získat, protože nemají magisterská nebo doktorská studia, odkud by mohly kompenzovat svůj případný úbytek počtu studentů v důsledku uplatnění ukazatelů kvality a výkonu. Kompenzace je proto u nich odvozena od průměrné míry kompenzace za všechny vysoké školy.

⁹ $B_{A2011} = B_{3+2010} * k_{B_{3+} \text{ do } B_A}$, kde
B₃₊₂₀₁₀ ... skutečný počet studentů ve třetím roce a ve vyšších letech studia bakalářských studijních programů na dané vysoké škole;
 $k_{B_{3+} \text{ do } B_A}$... průměrný vážený koeficient úspěšnosti absolvování (v podstatě prostupnost z B₃₊ do B_A).

¹⁰ Je třeba si uvědomit, že prostupnost z B_A do N1 je mezi školami velice diferencovaná. Nejvyšší hodnoty již v současnosti přesahují 120 % (to znamená, že škola do N1 nepochybně nabírá B_A i z jiných škol), nejnižší nedosahují ani 50%. Navazující výpočet tyto rozdíly ještě zvětšuje. V žádném případě tedy nejde o nivelizující postup.

¹¹ Plošné krácení v případě kategorie N1 bylo zvoleno v důsledku změny výpočtu základny oproti předchozím obdobím. Nový výpočet způsobil vyšší počty v N1 než je přijatelné vzhledem k deklarovaným prioritám snižovat počty studentů.

Ad 4. Limit počtu studií v prvním roce doktorských studijních programů (P1_{L2012})

- a. Výchozím údajem pro rok 2012 je limit počtu studií jednotlivých vysokých škol v kategorii P1 stanovený pro rok 2011. Tento údaj značíme jako P1_{L2011}.
- b. Celkový počet limitovaných studií P1_{L2012} je pro každou VVŠ součtem tří údajů.
 - První údaj bude tvořit 80% limitu počtu studií v P1 stanovených pro každou veřejnou vysokou školu v roce 2011.
 - Dalších 20% počtu studií v P1 bude mezi VVŠ rozděleno podle jejich podílu na ukazatelích kvality a výkonu doktorských studijních programů.
 - Stejně jako pro rok 2011 nadále platí, že u těch škol, kde součet obou položek přesáhne limit počtu studentů pro rok 2011 (P1_{L2011}), bude toto zvýšení počtu studentů zahrnutých do limitu kráceno na polovinu tohoto rozdílu.

Ad 5. Souhrnný počet studií ve všech ostatních letech studia

- a. Souhrnný počet studií v ostatních letech studia bude zahrnovat dva druhy údajů.
 - Prvním údajem bude počet studií ve druhém roce studia, tedy údaj vycházející z limitu prvních ročníků pro rok 2011¹², upravený průměrným váženým koeficientem prostupnosti¹³.
 - Druhým údajem bude počet studií v dalších letech studia vycházející ze skutečného počtu studií k 31.10.2010 upraveného průměrným váženým koeficientem prostupnosti.
- b. Tento postup započítávání souhrnného limitu složeného ze dvou druhů údajů bude používán pouze do doby, kdy se vstupním údajem každého roku studia stanou limity z předcházejících let stanovené podle Zásad a pravidel. V roce 2013 bude tedy vstupním údajem pro počet studií v druhém a třetím roce studia limit předchozího roku, pro další roky studia skutečný počet studií (oba údaje budou upraveny průměrným váženým koeficientem prostupnosti).

Započtení limitů financovaných studentů do rozpočtu vysokých škol na rok 2012

Vzhledem k tomu, že počet skutečně zapsaných studentů na vysokých školách k 31.10.2011 se může od stanoveného limitu lišit, je zde definováno, jak se bude postupovat v případě, kdy dojde k vychýlení skutečně zapsaného počtu studentů (P) od stanoveného limitu (L). Hlavním cílem MŠMT přitom je, aby vychýlení skutečně zapsaného počtu studentů pod stanovený limit bylo pro školy finančně výhodnější než naopak (nad stanovený limit). MŠMT se tak snaží ve spolupráci s vysokými školami nastartovat skutečný a řízený proces snižování počtu nově zapsaných studentů.

Prakticky to znamená, že pro vysokou školu bude výhodnější směřovat vychýlení spíše pod limit, neboť v prvním roce studia dostane zaplacený limit celý (pokud počet nově zapsaných studentů neklesne o více než 10%). Škola tedy získá finanční prostředky na více studentů, než reálně v dané kategorii bude mít. V dalších letech studia navazujících na tento první rok se již bude vycházet ze skutečného počtu studentů.

Naproti tomu, vysoká škola, která přijme studenty nad stanovený limit, dostane od MŠMT v prvním roce studia zaplacený pouze limit (tedy ne všechny skutečně nově zapsané studenty). V takovém

¹² Pro financování roku 2012 přitom samozřejmě platí: v případě, že z výstupu ze SIMS k 31.10.2010 je zjištěno, že skutečný stav přepočtených studentů přijatých v kategoriích prvních ročníků byl nižší než stanovený limit pro rok 2011, bude vstupní údaj pro rok 2012 kategorie druhých ročníků snižen na tento skutečný stav.

¹³ Příklad výpočtu průměrného váženého koeficientu prostupnosti z kategorie B1 do B2 ($k_{B1 \text{ do } B2}$):

$$k_{B1 \text{ do } B2} = k_{B1 \text{ 2008 do B2 2009}} * 0,3 + k_{B1 \text{ 2009 do B2 2010}} * 0,5 + k_{B1 \text{ 2010 do B2 2011}} * 0,2$$

$$k_{B1 \text{ 2008 do B2 2009}} = B2_{2009} \text{ (přepočtení B2 k 31.10.2009)} / B1_{2008} \text{ (přepočt. B1 k 31.10.2008)}$$

$$k_{B1 \text{ 2009 do B2 2010}} = B2_{2010} \text{ (přepočtení B2 k 31.10.2010)} / B1_{2009} \text{ (přepočt. B1 k 31.10.2009)}$$

$$k_{B1 \text{ 2010 do B2 2011}} = \text{lintrend z } k_{B1 \text{ 2007 do B2 2008}}, k_{B1 \text{ 2008 do B2 2009}}, k_{B1 \text{ 2009 do B2 2010}}$$

případě se rovněž v dalších navazujících letech studia vyjde z limitu. I když škola přijme nadlimitní studenty, jejichž počet se bude v průběhu studia snižovat, odrazí se i v dalších letech podíl nadlimitních studentů ve výpočtu financovaných studentů. Škola tedy nemůže dosáhnout toho, aby se počet skutečných a financovaných studentů začal sblížovat (počet financovaných studentů bude vždy o daný podíl nižší).

- a. Při výpočtu části příspěvku podle ukazatele A, do něhož vstupuje přepočtený počet studentů resp. limit v kategoriích B1, M1, N1 a P1 se postupuje pro rok 2012 v každé z těchto kategorií následovně:
 - v případě, že je přepočtený počet studentů (P) vyšší než limit (L), nebo je mu roven, použije se pro další výpočet limit (když $P \geq L$ pak L),
 - v případě, že je přepočtený počet studentů nižší než limit nejvýše o 10 %, použije se pro další výpočet limit (když $(L-0,1L) \leq P < L$ pak L),
 - v případě, že je přepočtený počet studentů nižší než limit o více než 10 %, použije se pro další výpočet přepočtený počet studentů zvýšený o 10 % limitu (když $P < (L-0,1L)$ pak $(P+0,1L)$),
- b. Při výpočtu části příspěvku podle ukazatele A, do něhož vstupuje přepočtený počet studentů resp. limit v kategoriích B2, M2, N2 a P2 v rámci souhrnného limitu v kategorii SP2+ (tedy druhé a další roky studia) se použijí pro rok 2012 následující vstupní data¹⁴:
 - v případě, že je přepočtený počet studentů (P) vyšší než limit (L), nebo je mu roven, použije se pro další výpočet limit (když $P \geq L$ pak L),
 - v případě, že je přepočtený počet studentů nižší než limit, použije se pro další výpočet limit přepočtený počet studentů (když $P < L$ pak L).

3.1.2. Ukazatel K - kvalita a výkon

Ukazatel K (jako kvalita) není spojen ani s počtem studentů ani s počtem absolventů. Orientuje se výhradně na bonifikaci vysokých škol dle kvality a výkonu. Vysoká škola tedy nad rámec finančních prostředků získaných podle počtu studentů (v rámci ukazatele A), má možnost soutěžit o finanční prostředky „za kvalitu a výkon“ (VKM).

Vzhledem k tomu, že financování vycházející z ukazatelů kvality a výkonu je v českém prostředí spíše novum a využívá se zatím pouze dva roky, vyvíjí se velmi dynamicky jak s ohledem na strukturu ukazatelů, tak jejich specifikaci. MŠMT považuje takovou dynamiku za potřebnou pro sestavení ukazatelů, vhodně definovaných a datově podložených. Zároveň je zřejmé, že příliš velké zapojení ukazatele K do financování VVŠ by mohlo způsobit nežádoucí výkyvy rozpočtu jednotlivých škol. Proto je vymezeno pro financování v rámci ukazatele K zatím 20% z normativní části rozpočtu. Zároveň platí pravidlo, že vlivem změn v metodice výpočtu z roku na rok, nedojde k poklesu rozpočtu jednotlivých vysokých škol o více než 5%.

Ukazatel K používá obdobnou sadu ukazatelů kvality a výkonu, jako je použita v rámci ukazatele A. Jsou zde však rozdíly, které vyplývají především z časového hlediska. Limity počtu studentů (ukazatel A) je třeba připravit o rok dříve, než je termín výpočtu kvalitativního bonusu pro schvalování rozpočtu (ukazatel K). A vzhledem k tomu, že pro výpočet jsou využívána vždy aktuálně dostupná data, mohou se výsledky VKM v ukazatelích A a K lišit. Dalším důvodem odlišnosti je fakt, že MŠMT zavádí ukazatele postupně. Stává se tak, že i když ukazatel není připravený pro výpočet limitů, může již být

¹⁴ Pro rok 2013 se pro výpočet ukazatele A v kategorii SP2+ použijí následující vstupní data: 1. vstupní data pro výpočet druhých let studia se stanoví ve výši limitů v kategoriích B1, M1, N1 nebo P1 roku 2012, pokud je skutečný přepočtený počet studentů k 31. 10. 2011 vyšší než limity nebo je jim rovný (když $P \geq L$ pak L); 2. vstupní data pro výpočet druhých let studia se stanoví ve výši přepočtených počtů studentů v kategoriích B1, M1, N1 nebo P1 roku 2012, pokud je skutečný přepočtený počet studentů k 31. 10. 2011 nižší než limity (když $P < L$ pak P).

hotový v době výpočtu ukazatele K (nebo naopak). Charakteristika jednotlivých ukazatelů VKM a jejich odlišnosti pro výpočet limitů a kvalitativního bonusu v roce 2012 jsou obsahem kapitoly 3.1.3.

Výpočet ukazatele K

Ukazatel K se skládá z osmi ukazatelů kvality a výkonu vysokých škol. V každém tomto ukazateli jsou vyčísleny výsledky jednotlivých vysokých škol a vyjádřeny jako podíl na celkovém výsledku všech škol v daném ukazateli. Každý ukazatel má stanovenou svoji váhu ve výpočtu, přičemž součet všech vah ukazatelů je 100 %. Výsledky škol v rámci každého ukazatele jsou tedy váženy vahou ukazatele a následně sečteny. Výše finančních prostředků náležící každé škole je součinem tohoto procentuálního výsledku a částky, která je v daném roce alokována v ukazateli K.

Na rozdíl od výpočtu ukazatele A, zde není výpočet pro bakalářský, magisterský nebo doktorský typ studia provedený odděleně, nýbrž do výpočtu vstupují údaje za všechny tyto studia dohromady. Tento způsob výpočtu byl zvolen z důvodu větší přehlednosti a jednoduchosti¹⁵.

¹⁵ Požadavek na zjednodušení výpočtu ukazatele K jednoznačně zazněl na jednání Reprekomise 30.6.2011.

3.1.3. Ukazatele kvality a výkonu pro rok 2012

Ukazatele kvality a výkonu (VKM) mají dvojí roli a jejich podoba i využití se v rámci ukazatelů A a K liší. Jednak se výpočet provádí v různém období a používají se aktuálně dostupná data, která mohou být navzájem odlišná. Především však, do výpočtu ukazatele K vstupují pro rok 2012 některá specifika – počet ukazatelů je snížený (nepoužije se oborový přepočtení bodů v RIV ani dva ukazatele SCI-mago), zavádí se ukazatel uměleckého výkonu a modifikuje se výpočet ukazatele zaměstnanosti absolventů.

Ukazatele VKM pro výpočet limitů (ukazatel A)

Pro rok 2012 je navrženo 11 ukazatelů kvality a výkonu (je možné mluvit i o 13 ukazatelích, protože u 2 ukazatelů – započítané body RIV a zaměstnaní absolventi – se používají dva různé výpočetní postupy). Ukazatele jsou tříděny do tří oblastí - vědecký výkon vysokých škol, kvalita studijních programů a uplatnění absolventů, mezinárodní mobilita (VKM).

Při posuzování ukazatelů je třeba mít na paměti, že vstupují pouze do menší části výpočtu limitů – u bakalářů jde o 5%, u magistrů o 10%, u doktorandů o 20%. Proto jsou v následující tabulce uvedeny oba údaje: podíl každého ukazatele ve výpočtu limitu daného typu studia i podstatnější celková váha ukazatele při výpočtu daného limitu.

Výpočet ukazatelů přitom nevychází pouze z údajů za poslední rok, které mohou být ovlivněny náhodnými statistickými odchylkami. Ve většině případů se používá vážený průměr ukazatele za poslední tři roky, kdy poslední rok (t) s dostupnými údaji má váhu 50%, rok předcházející (t-1) 30% a rok nejstarší (t-2) 20%. Celkový přehled ukazatelů použitých pro rok 2012 je uveden v následující tabulce.

Ukazatel A: Kvalitativní a výkonové ukazatele vysokých škol	Bakalářské studium		Magisterské studium		Doktorské studium	
Celkem	100%	5,00%	100%	10,00%	100%	20,00%
Vědecký výkon vysoké školy	15,0%	0,75%	30,0%	3,00%	55,0%	11,00%
Započítané body RIV (absolutně)	3%	0,15%	7%	0,70%	16%	3,20%
Započítané body RIV (oborově)	3%	0,15%	7%	0,70%	16%	3,20%
Normovaný počet citací (SCI-mago)	3%	0,15%	5%	0,50%	7%	1,40%
Účelové neinvestiční prostředky na výzkum	3%	0,15%	6%	0,60%	9%	1,80%
Vlastní příjmy	3%	0,15%	5%	0,50%	7%	1,40%
Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů	65,0%	3,25%	45,0%	4,50%	20,0%	4,00%
Vážený počet profesorů a docentů	3%	0,15%	5%	0,50%	8%	1,60%
Zaměstnanost absolventů (absolutní)	31%	1,55%	20%	2,00%	6%	1,20%
Zaměstnanost absolventů (standardizovaná)	31%	1,55%	20%	2,00%	6%	1,20%
Mezinárodní mobilita	20,0%	1,00%	25,0%	2,50%	25,0%	5,00%
Mezinárodní spolupráce ve vědeckých výsledcích (SCI-mago)	2%	0,10%	3%	0,30%	5%	1,00%
Cizinci v příslušném typu studijního programu	3%	0,15%	3%	0,30%	5%	1,00%
„Samoplátcí“ v příslušném typu studijního programu	1%	0,05%	5%	0,50%	1%	0,20%
Vyslaní v rámci mobilitních programů	7%	0,35%	7%	0,70%	7%	1,40%
Přijetí v rámci mobilitních programů	7%	0,35%	7%	0,70%	7%	1,40%

Vědecký (umělecký) výkon vysoké školy

Ukazatele vědeckého (uměleckého) výkonu vysoké školy zůstávají nejvýznamnějším ukazatelem také pro rok 2012. Vzhledem k řadě připomínek je však jejich využití modifikováno a navíc je zařazen nový ukazatel vycházející z mezinárodního hodnocení vědeckého výkonu výzkumných institucí na celém světě. Vědecký výkon vysoké školy je indikován třemi ukazateli a umělecký výkon jedním ukazatelem.

1. První ukazatel vědeckého výkonu vysoké školy přímo navazuje na obdobný ukazatel uvedený v Zásadách a pravidlech 2011. Jedná se o **počet bodů za výsledky školy** v oblasti výzkumu a vývoje, započítané podle přijaté metodiky Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI). Výsledky (vždy jde o součet bodů získaných za posledních 5 let předcházejících roku hodnocení) jsou zveřejňovány v **Rejstříku informací o výsledcích RIV**. Uměleckým vysokým školám je přiřazena procentuální váha, která odpovídá počtu jejich normativních studentů. Umělecké vysoké školy tedy v této kategorii nesoutěžily, především s ohledem na absenci ukazatele, který by měřil umělecké výkony uměleckých vysokých škol a tedy zhodnotil výsledky jejich primárního cíle.
2. V návrhu Zásad a pravidel 2012 však dochází k významné změně v použití údaje o počtu bodů, vyvolaných kritickou diskusí k metodice RVVI. MŠMT navrhuje pro rok 2012 postup, kterým reaguje na oprávněnou kritiku, že body převzaté z RIV nerespektují rozdílné charakteristiky a hodnoty výstupů v různých oblastech a oborech vědy a výzkumu a navíc je mechanicky přenáší na vzdělávací činnost vysokých škol. Proto MŠMT navrhuje použít vedle stávajícího ukazatele absolutního počtu bodů v RIV i odlišný (**oborově diferencovaný**) **výpočet ukazatele vycházejícího z počtu bodů získaných v RIV**.

Získaný počet bodů není v tomto případě porovnáván v celém spektru oborů, ale vždy zvlášť v dané skupině příbuzných oborů. Mezi sebou tedy nejsou srovnávány všechny vysoké školy jako celky najednou, nýbrž vždy pouze v příslušné skupině oborů. Vahou každé skupiny oborů jsou přitom celkové počty studentů veřejných vysokých škol. MŠMT navrhuje vymezení skupin oborů podle jejich vzájemné příbuznosti a podle kvantitativního zastoupení mezi studenty vysokých škol (podrobněji viz Příloha č.2).

3. Další ukazatel vědeckého výkonu vysoké školy vychází z rozsáhlého projektu výzkumné skupiny SCImago¹⁶, zaměřené na analýzy výsledků vědy a výzkumu. Na podzim roku 2010 publikovala SCImago v pořadí již druhou výroční zprávu zaměřenou na celosvětové hodnocení institucí vědy a výzkumu s názvem SCImago Institutional Ranking World Report 2010¹⁷. Analýzy SCImago Institutional Ranking (SIR) vycházejí z databáze SCOPUS¹⁸ a zahrnují výstupy institucí za posledních pět let (v podzimním SIR World Report 2010 jsou publikovány výsledky za roky 2005-2009, tedy za stejné období jako výsledky RIV zveřejněné na začátku roku 2011).

Pro určování dalšího ukazatele vědeckého výkonu vysoké školy jsou využity dva indikátory převzaté z databáze SIR World Report 2010.

- Vědecký výstup instituce vyjadřuje indikátor O (Output), který představuje počet výstupů pracovníků dané instituce zařazených do databáze SCOPUS (podmínka zařazení výstupu do databáze SCOPUS platí přirozeně i pro definice ostatních indikátorů ze SIR World Report) a publikovaných v posledních pěti letech.
- Indikátor NI (Normalized Impact) představuje průměrný podíl počtu citací jednotlivých výstupů dané instituce k průměrnému počtu citací všech výstupů v daném vědním oboru. Indikátor váženého normalizovaného impactu NI vychází z metodiky vytvořené ve švédském Karolinska Institutet a používané rovněž v analýzách SCImago.

Výsledný ukazatel ONI je násobkem indikátoru O (Output) a NI (Normalized Impact). Ukazatel ONI tedy zjednodušeně řečeno vyjadřuje oborově **normovaný počet citací** všech publikací dané instituce a propojuje tak kvantitativní rozsah výstupů s jejich citovaností/kvalitou (podrobněji viz Příloha 4).

¹⁶ Viz <http://www.scimago.es/index.php>

¹⁷ Viz http://www.scimagoir.com/pdf/sir_2010_world_report.pdf

¹⁸ Viz <http://www.scopus.com>

4. Posledním ukazatelem vědeckého (uměleckého) výkonu vysoké školy se stejně jako pro rok 2011 stane **objem účelových neinvestičních prostředků** (včetně zahraničních) na výzkum a vývoj (vážený průměr za poslední tři roky)¹⁹.

Jedná se o dotace, z nichž méně než polovina jde z MŠMT, dále jde především o dotace z jiných kapitol státního rozpočtu, menší částky přicházejí z krajů a z ciziny. Finanční prostředky šly v minulých letech například na Výzkumná centra a Centra základního výzkumu, na program Zdravý a kvalitní život, na Informační zdroje pro výzkum a vývoj, na programy INGO, Kontakt, Eureka, COST, Eupro apod.

Neinvestiční prostředky na výzkum a vývoj v sobě zahrnují rovněž prostředky získané v grantových soutěžích, které jsou již řadu let sledovány zvlášť. Na všech veřejných vysokých školách dohromady se jedná zhruba o polovinu ze všech neinvestičních prostředků na výzkum a vývoj. O něco více než polovinu tvoří prostředky od GA ČR, dále prostředky od GA AV, prostředky od MPO, od MZe a další menší částky pak od MZ, MŽP, grantových agentur dalších resortů apod. Za podstatnou lze považovat skutečnost, že šlo vždy o výsledek nějaké soutěže či jiného mechanismu výběrového řízení nejlepších projektů. Vysoké školy tedy získaly tyto prostředky v soutěži s jinými školami, ale i s jinými neškolskými institucemi, jako jsou výzkumné ústavy, konzultantské firmy atd. Proto lze údaj o získaných grantových prostředcích považovat za velice vhodný ukazatel vědeckého výkonu vysoké školy.

5. **Součet vlastních příjmů** vstupuje mezi ukazatele kvality a výkonu jako ukazatel další podstatné činnosti vysokých škol, kterou je spolupráce VŠ s vnějšími subjekty na komerční bázi a tedy schopnost generovat finanční prostředky i z jiných zdrojů než veřejných. Jedná se například o příjmy z činností, jako jsou transfer znalostí, tržby z placeného studia, apod. Tento ukazatel byl již použitý pro financování v roce 2010, a přestože se od něj odstoupilo pro financování roku 2011, MŠMT se k němu v těchto Zásadách a pravidlech 2012 znovu vrací. Důvodem je snaha vyvážit ukazatele bonifikující především výsledky základního výzkumu a současně bonifikovat schopnost vysoké školy získat prostředky z dalších zdrojů.

Do vlastních příjmů jsou zahrnuty výnosy z hlavní a doplňkové činnosti uvedené ve zprávě o hospodaření vysoké školy ve výkazu zisku a ztráty pod názvem „Tržby z prodeje služeb“ (účet 602), mimo příspěvky, dotace a pronájmy (z výroční zprávy o hospodaření vysoké školy, tabulka 2.2 Přehled vybraných vlastních výnosů). MŠMT při použití tohoto ukazatele předpokládá, že vysoké školy vedou své účetnictví řádně a v souladu se skutečností.

Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů

6. **Počet profesorů a docentů** přepočítaný a vážený za poslední tři roky (váha profesora je přitom stanovena na 2,5 a váha docenta na 1,5), zdrojem dat je pro rok 2012 statistika ÚIV²⁰.
7. **Zaměstnanost absolventů (standardizovaná)**. Jedná se o ukazatel, který měl tradičně samostatnou kategorii B2. Jeho sloučení s ostatními ukazateli kvality a výkonu má vést ke snadnější srovnatelnosti ukazatelů, neboť všechna kritéria kvality a výkonu se tak ocitnou v jedné skupině. Výpočet se provádí samostatně pro bakalářské, dlouhé magisterské, navazující magisterské a doktorské studijní programy a vychází z individuálních údajů každé vysoké školy.

¹⁹ Údaje vyplňují vysoké školy ve výkazu Úč OÚPO 4-02 (údaj zpracovává MÚZO Praha s.r.o. a po zpracování předává na MŠMT a do ÚIV, které je každý rok publikuje na CD). Vysoké školy budou požádány, aby poskytly ministerstvu údaje o objemu uvedených prostředků v rozdělení podle jednotlivých součástí VVŠ.

²⁰ Pro účely stanovení limitů (ukazatel A) v březnu roku 2011 budou použita data dle statistiky ÚIV. Pro účely výpočtu přesné výše ukazatele K a stanovení rozpočtu na podzim 2011, budou již použita data z Registru docentů a profesorů (REDOP). Údaje z REDOP nejsou použita k výpočtu ukazatele A (limit počtu studií na rok 2012), neboť k datu dokončení části těchto zásad týkající se výpočtu limitů (březen 2011) je k dispozici pouze jeden sběr dat (říjen 2010), který zatím nelze považovat za dostatečně spolehlivý.

Proměnné, které do výpočtu vstupují v roce 2012 ve všech typech studia, jsou počet absolventů, standardizovaný počet nezaměstnaných absolventů a multiplikativní koeficient studijních programů. U absolventů bakalářských studijních programů navíc vstupuje i ukazatel počtu bakalářských absolventů, kteří nepokračují do dvou let od ukončení studia v dalším studiu na vysoké škole. Pro výpočet limitů není použit koeficient ekonomické náročnosti. Více k výpočtu tohoto ukazatele je součástí Přílohy 5.

8. **Zaměstnanost absolventů (absolutní).** Ukazatel se liší pouze tím, že údaje o nezaměstnanosti jsou uváděny v absolutních počtech nezaměstnaných tak, jak je zveřejňuje MPSV.

U těchto dvou ukazatelů zaměstnanosti absolventů jsou váhy stanoveny tak, aby s ohledem na počet studentů v daném typu studia (bakalářské, magisterské, doktorské) byly bonifikace na jednoho studenta srovnatelné.

Mezinárodní mobilita a internacionalizace

9. Ukazatel **mezinárodní spolupráce ve vědeckých výsledcích (SCImago)** vychází opět z projektu SCImago a SIR World Report. Indikátor IC (International Collaboration) vyjadřuje podíl výstupů pracovníků dané instituce zařazené v databázi SCOPUS za posledních pět let, které byly zpracovány ve spolupráci s pracovníky institucí z jiných zemí. Ukazatel ICO pak vyjadřuje počet takových výstupů za každou instituci.
10. **Počet všech studentů s cizím státním občanstvím** mimo těch, kteří plně hradí své studium z vlastních prostředků a těch, kteří přijeli na stáž ve studijních programech, počítáno zvlášť pro studenty bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů (ve všech případech vážený průměr za poslední tři roky, zdrojem jsou data ze SIMS k 31.10.).
11. Počet všech studentů s cizím státním občanstvím, kteří plně hradí své studium z vlastních prostředků²¹ („samoplátci“), počítáno zvlášť pro studenty bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů (ve všech případech vážený průměr za poslední tři roky, zdrojem jsou data ze SIMS k 31.10.). Váhy v souhrnné tabulce jsou stanoveny s ohledem na počet studentů v daném typu studia (bakalářském, magisterském, doktorském)²².
12. Vážený průměr pobytů **studentů vyjíždějících** do zahraničí ze školy v rámci mobilitních programů, z nichž každý trval alespoň 30 dní včetně dnů výjezdu a návratu, měřené v počtu dnů, které spadaly do následujících období: od 1.9.2007 do 31.8.2008, od 1.9.2008 do 31.8.2009 a od 1.9.2009 do 31.8.2010²³; vážený průměr za poslední tři roky; výsledky takto získané budou navýšeny o 12% školám, které mají k datu výpočtu platný ECTS label a o 2% školám, které získaly DS label;
13. Vážený průměr pobytů **studentů přijíždějících** ze zahraničí na školu v rámci mobilitních programů, z nichž každý trval alespoň 30 dní včetně dnů výjezdu a návratu, měřené v počtu dnů, které spadaly do následujících období: od 1. 9.2007 do 31. 8. 2008, od 1.9.2008 do 31.8.2009 a od 1.9.2009 do 31.8.2010; vážený průměr za poslední tři roky; výsledky takto získané budou navýšeny o 12% školám, které mají k datu výpočtu platný ECTS label a o 2% školám, které získaly DS label.

²¹ „Samoplátce“ = student, který hradí plně své studium z vlastních prostředků, viz Pravidla pro poskytování příspěvků a dotací VVŠ, č. j. 2434/2011-33, čl. 4.

²² Počet samoplátců k 31.10.2011 činil například 246 v bakalářském studiu a 185 v doktorandském studiu, ale 2291 v magisterském studiu. Umožnilo to ovšem přiřadit vyšší váhu pouze samoplátcům v magisterském studiu, protože u bakalářského či doktorandského studia by zvýšení váhy vedlo k tomu, že by se na základě malých čísel rozdělovaly vysoké částky.

²³ Ukazatel je pro rok 2012 modifikován tak, aby zahrnoval mobilitu, která v daném období trvala bez ohledu na její začátek či konec. Toto pravidlo platí pro ukazatel „vyjíždějících studentů“ i „přijíždějících studentů“.

Ukazatele VKM pro výpočet kvalitativní bonifikace (ukazatel K)

Výpočet ukazatele K je ve srovnání s ukazatelem A jednodušší. Jednak do výpočtu vstupuje méně ukazatelů (nevyužívají se ukazatele oborového přepočtu bodů v RIV, dva ukazatele SCI-mago a standardizovaná zaměstnanost absolventů) a dále, u jednotlivých škol se využívají souhrnné údaje ze všech typů studijních programů dohromady (neoddělují se tedy výpočty v bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech). Vzájemné váhy ukazatelů i jejich definice jsou uvedeny níže.

Ukazatel K: Kvalitativní a výkonové ukazatele vysokých škol		Celkové hodnoty v %
Celkem		100%
Vědecký (umělecký) výkon vysoké školy		39,0%
1	Započítané body RIV	29,3%
	Započítané body RUV	1,7%
2	Účelové neinvestiční prostředky na výzkum	5,0%
3	Vlastní příjmy z aplikovaného výzkumu	3,0%
Kvalita studijních programů a uplatnění absolventů		34,0%
4	Vážený počet profesorů a docentů	2,0%
5	Zaměstnanost absolventů	32,0%
Mezinárodní mobilita a internacionalizace		27,0%
6	Cizinci v příslušném typu studijního programu	2,0%
7	„Samoplátcí“ v příslušném typu studijního programu	3,0%
8	Vyslání v rámci mobilitních programů	11,0%
	Přijetí v rámci mobilitních programů	11,0%

Definice ukazatelů kvality a výkonu (VKM) v rámci ukazatele K

- Počet bodů za výsledky vysoké školy v oblasti výzkumu a vývoje**, započítané podle přijaté metodiky Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI). Výsledky (vždy jde o součet bodů získaných za posledních 5 let předcházejících roku hodnocení) jsou zveřejňovány v Rejstříku informací o výsledcích RIV. Uměleckým vysokým školám není poskytnuta žádná kompenzace.

Speciální ukazatel uměleckého výkonu využívá pro **hodnocení výsledků tvůrčí umělecké činnosti** Registr výsledků tvůrčí umělecké činnosti RUV a příslušnou Metodiku hodnocení výstupů z tvůrčí umělecké činnosti (podrobněji viz Příloha č. 3). Pro rozpis rozpočtu určitého roku financování bude (stejně jako v případě ukazatele vědeckého výkonu z RIV) použit aktuální počet bodů zveřejněný v předchozím roce. Výsledky jsou do RUV započítávány všem uměleckým školám a uměleckým fakultám veřejných vysokých škol. Váha ukazatele RUV vychází z podílu normativního počtu studentů uměleckých fakult a škol (vstupujících do RUVu) na celkovém normativním počtu studentů.

Ukazatel oborově přepočtených bodů za výsledky VVŠ v oblasti výzkumu a vývoje se v ukazateli K nepoužije.

Ukazatel normovaného počtu citací (SCI-mago) se ve výpočtu ukazatele K na rok 2012 nepoužije.

- Účelové neinvestiční prostředky na výzkum** (totožná definice jako v ukazateli A).
- Vlastní příjmy** (totožná definice jako v ukazateli A).
- Vážený počet profesorů a docentů** (totožná definice jako v ukazateli A).
- Zaměstnanost absolventů**. Ukazatel počítá s údaji o nezaměstnanosti v absolutních počtech nezaměstnaných tak, jak je zveřejňuje MPSV. Pro výpočet tohoto ukazatele v rámci K je

použit koeficient ekonomické náročnosti. Více k výpočtu ukazatele zaměstnanosti je specifikováno v Přílohy 5.

Ukazatel zaměstnanosti absolventů využívající standardizované počty nezaměstnaných absolventů se ve výpočtu ukazatele K na rok 2012 nepoužije, a to především z důvodu zjednodušení výpočtu i s ohledem na fakt, že výsledky obou ukazatelů ve stávající definici jsou jen velmi málo odlišné.

Ukazatel Mezinárodní spolupráce ve vědeckých výsledcích (SCI-mago) se ve výpočtu ukazatele K na rok 2012 nepoužije.

6. Počet všech **studentů s cizím státním občanstvím** (definice je obdobná jako v ukazateli A, pouze s tím rozdílem, že data jednotlivých vysokých škol jsou sčítána za všechny studijní programy dohromady).
7. Počet všech studentů s cizím státním občanstvím, kteří plně hradí své studium z vlastních prostředků, „**samoplátcí**“ (definice je obdobná jako v ukazateli A, pouze s tím rozdílem, že data jednotlivých vysokých škol jsou sčítána za všechny studijní programy dohromady).
8. Vážený průměr pobytů **studentů vyjíždějících** do zahraničí ze školy v rámci mobilitních programů (definice je obdobná jako v ukazateli A, pouze s tím rozdílem, že data jednotlivých vysokých škol jsou sčítána za všechny studijní programy dohromady).

Vážený průměr pobytů **studentů přijíždějících** ze zahraničí na školu v rámci mobilitních programů (definice je obdobná jako v ukazateli A, pouze s tím rozdílem, že data jednotlivých vysokých škol jsou sčítána za všechny studijní programy dohromady).

3.2. Rozpočtový okruh II, sociální záležitosti studentů

3.2.1. Ukazatele beze změn (C, J, S, U)

Ukazatele rozpočtového okruhu II se vlivem těchto Zásad a pravidel 2012 nemění, nadále platí „Pravidla pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy“, kde jsou a budou tyto ukazatele definovány. Jedná se o následující:

Ukazatel C - stipendia pro studenty doktorských akreditovaných studijních programů;

Ukazatel J - dotace na ubytování a stravování studentů;

Ukazatel S - sociální stipendia;

Ukazatel U - ubytovací stipendia.

3.3. Rozpočtový okruh III, rozvoj vysokých škol

3.3.1. Ukazatele beze změn (G)

Vlivem těchto Zásad a pravidel 2012 se nemění:

Ukazatel G - vzdělávací rozvojové projekty Fondu rozvoje vysokých škol.

3.3.2. Ukazatel I - rozvojové programy

V rámci diverzifikace vysokých škol je zapotřebí – vedle zaměření na různou úroveň vzdělávacích programů a orientaci na vědu a výzkum – umožnit také profilaci škol na další funkce, jako je například funkce mezinárodní, podnikatelská, celoživotní nebo regionální. Také v dalších letech budou diverzifikaci tímto směrem podporovat především ministerstvem vypisované rozvojové programy, vyhlášené každoročně společně s aktualizací DZ VŠ.

Pro rok 2012 se nově definují decentralizované rozvojové programy jako institucionální rozvojové programy, v rámci nichž každá škola předkládá vlastní institucionální rozvojové plány. Centralizované rozvojové programy jsou směřovány spíše ke společným programům více škol a k výraznější podpoře vysokých škol se sídlem v Praze (více viz dokument Vyhlášení rozvojových programů pro veřejné vysoké školy pro rok 2012, www.msmt.cz).

3.4. Rozpočtový okruh IV, mezinárodní spolupráce a ostatní

3.4.1. Ukazatele beze změn (D, M)

Vlivem těchto Zásad a pravidel 2012 se nemění:

Ukazatel D - zahraniční studenti přijímaní v rámci zahraniční rozvojové pomoci, mezinárodní spolupráce;

Ukazatel M - mimořádné úkoly a aktivity.

3.4.2. Ukazatel F - fond vzdělávací politiky

Návrh zásad financování univerzity třetího věku

Od roku 2012 bude financování vzdělávání seniorů, tzv. univerzity třetího věku (dále jen „U3V“) řešeno mimo rozvojové programy, a to prostřednictvím ukazatele „F“ rozpočtu vysokých škol. Předpokládá se zachování systému více zdrojového financování, přičemž částka poskytovaná ze

státního rozpočtu na jednu studentohodinu U3V se bude v ověřovacím roce 2012 pohybovat na úrovni cca 50 % částky, která průměrně vychází na jednu studentohodinu běžného výpočtového studenta.

Financování U3V bude možné na základě žádosti příslušné VVŠ o příspěvek z ukazatele F. V žádosti bude uvedeno:

1. jmenný seznam kurzů (se stručnou anotací);
2. pro každý kurz počet účastníků U3V v zimním i letním semestru předchozího akademického roku;
3. pro každý kurz počet hodin aktivní, tj. přímé výuky;
4. stanovená výše zápisného pro jednotlivé kurzy.

Poskytnuté prostředky budou určeny nejen na provoz U3V, ale i na rozvoj nových programů U3V, učebních pomůcek a další.

Pro rozpočítání celkové částky poskytnuté na U3V na jednotlivé školy se bude vycházet ze systému tzv. studentohodin, tj. počtu hodin aktivní výuky kurzu, násobeného počtem účastníků. Ve výpočtu budou uplatněny 2 koeficienty: koeficient typu výuky (K1) a koeficient velikosti výukové skupiny (K2). Hodnoty koeficientů jsou navrženy takto: hodnota K1 je 0,8 pro přednášky, 1,0 pro výuku IT v počítačových učebnách a 1,2 pro laboratorní výuku ve specializovaných místnostech; hodnota K2 je 0,95 pro skupiny s více než 80 účastníky, 1,0 pro skupiny od 30 do 80 posluchačů a 1,05 pro skupiny menší než 30 účastníků.

Jako údaje pro výpočet této části příspěvku budou použity údaje za akademický rok ukončený v roce předcházejícím roku financování.

Podrobnější informace k zajištění uvedené problematiky definuje MŠMT v dodatku k pravidlům pro poskytování příspěvku a dotací VVŠ.

Financování zvýšených nákladů na studium studentů se specifickými potřebami vyplývajícími ze zdravotního postižení

Zlepšování přístupnosti studia a podmínek pro studium osob se specifickými potřebami danými zdravotním postižením MŠMT považuje za jednu ze základních priorit svého dlouhodobého záměru. Proto bude ministerstvo i nadále část finančních prostředků státního rozpočtu poskytovat jako účelově určenou finanční podporu VVŠ na úhradu vícenákladů spojených se zajišťováním studijních podmínek pro osoby se specifickými potřebami. Do roku 2011 včetně, je financování této oblasti činnosti VVŠ zajišťováno zejména prostřednictvím rozvojových programů. Od roku 2012 bude řešeno již mimo centralizované rozvojové programy, prostřednictvím ukazatele „F“. Nezbytné investice do dalšího rozvoje pracovišť, která tyto služby poskytují, resp. těch, která by za tímto účelem případně měla být zřízena, budou financovány v závislosti na jejím charakteru z prostředků programového financování, rozvojových programů nebo z Fondu rozvoje vysokých škol.

Institucionální financování studia osob se specifickými potřebami se bude skládat ze dvou částí:

1. první část tvoří příspěvek stanovený standardní metodikou dle „Pravidel pro poskytování příspěvku a dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy“, tj. normativ na studium * koeficient ekonomické náročnosti;
2. druhou část představuje finanční podpora zohledňující u jednotlivých studentů specifické potřeby studia vzhledem k typu zdravotního postižení i zvolené oblasti studia. Tato podpora zahrnuje příspěvek škole na přímou podporu studenta (asistentství, individuální výuka, apod.) i na podpůrná opatření vzdělávání studentů (např. úprava a tvorba příslušných studijních opor, poradenské služby apod.).

Financování nákladů na studium osob se specifickými potřebami bude realizováno na základě žádosti příslušné VVŠ. Žádost musí obsahovat charakteristiku a rozsah zabezpečovaných činností. Její součástí dále musí být prohlášení, že škola má vytvořeny podmínky a splňuje předpoklady

k zabezpečení vzdělávací činnosti pro studenty se specifickými potřebami v rozsahu definovaných standardů.

Finanční prostředky budou poskytovány na základě výstupu SIMS.

Vzhledem k tomu, že nelze garantovat kompletní vykrytí vícenákladů spojených se zajištěním vzdělávacích a komunikačních potřeb studentů se specifickými potřebami, budou definována maxima zvýšených nákladů souvisejících se zdravotním postižením studenta a zvolenou oblastí studia; konkrétní výše podpory však bude záviset na možnostech rozpočtu vysokého školství v daném roce a celkové alokaci finančních prostředků pro účely podpory financování zvýšených nákladů souvisejících se studiem studentů se specifickými potřebami v rámci ukazatele F.

Finanční prostředky na studenty se specifickými potřebami budou škole poskytnuty za splnění následujících vstupních podmínek:

1. údaje o postižení a jeho typu budou vloženy do SIMS (v tomto smyslu bude upravena databázová věta v SIMS).
2. zavedení tohoto údaje do SIMS a následné poskytnutí podpory je možné pouze na základě písemného souhlasu studenta.
3. uvedení údaje do SIMS bude možné pouze na základě doložení kontrolovatelného dokladu, přičemž výčet uznatelných dokladů způsob jejich kontroly bude uveden v dodatku k pravidlům pro poskytování příspěvku a dotací VVŠ. Tento doklad škola založí v materiálech studenta.
4. škola musí splňovat a prokázat základní předpoklady pro zabezpečení studia osob příslušného postižení, a to předpoklady personální, technické, materiální i prostorové (prostřednictvím svých interních předpisů). Mezi těmito předpoklady musí být i zajištění odpovídajících podmínek od přijímacího řízení po celý následující průběh studia. Tyto předpoklady může vysoká škola splňovat sama nebo je může částečně zajistit prostřednictvím jiného subjektu. Přesnou specifikaci podmínek, které škola musí splnit, určí dodatek k pravidlům pro poskytování příspěvku a dotací VVŠ.

Podrobnější informace k zajištění uvedené problematiky definuje MŠMT v dodatku k pravidlům pro poskytování příspěvku a dotací VVŠ, který bude obsahovat především:

1. strukturu a definice jednotlivých typů postižení, zahrnutých do financování vysokých škol,
2. specifikaci podmínek pro zabezpečení studia pro jednotlivé typy postižení,
3. standardy poskytovaných služeb pro jednotlivé typy postižení,
4. nákladovost jednotlivých typů postižení,
5. přesnou definici vstupních a výstupních podmínek financování nákladů na studium osob se specifickými potřebami.

4. Výhled pro pravidla financování na rok 2013 a dále

Metodika financování veřejných vysokých škol bude od roku 2013 významně ovlivněna vývojem v legislativní oblasti vysokého školství. MŠMT plánuje v roce 2013 účinnost nového vysokoškolského zákona i zákona o finanční pomoci studentům. Taková legislativní změna bude mít vliv i na způsob financování veřejných vysokých škol. Přestože v současné době nejsou připravena paragrafovaná znění obou zákonů, ze strategických dokumentů MŠMT (DZ VŠ 2011-2015, programové prohlášení vlády, věcné záměry zmíněných zákonů) je vývoj v oblasti financování vysokých škol v nadcházejících letech zřejmý. MŠMT bude podporovat posilování výstupních a kvalitativních kritérií a oslabování váhy kritérií vstupních; bude sestavovat rozpočet s ohledem na finanční prostředky z dalších veřejných i soukromých zdrojů a bude klást větší důraz na koncipování i kvalitu strategických materiálů vysokých škol pro účely financování VVŠ. Posilování kritérií výkonu a kvality na výstupu bude založeno na transparentních postupech, srozumitelné metodice a dostupných zdrojových datech. Zapojování ukazatelů kvality a výkonu bude postupné, a to tak, aby vlivem meziroční změny metodiky nedošlo k významným rozpočtovým výkyvům u jednotlivých škol.

Ukazatele kvality a výkonu vysokých škol se i v následujících letech budou dále vyvíjet podle toho, jak se použité ukazatele osvědčí a jaké nové budou navrženy. MŠMT proto plánuje pro financování roku 2013 zaměřit práci na zpřesnění a vyladění stávajících ukazatelů i na zkoumání možností ukazatelů nových. Předpokládá se, že mapování možností nových ukazatelů, vytváření důvěryhodné datové základny i diskuze s akademickou obcí o jejich zapojení bude dlouhodobá a kontinuální práce. Každý nový ukazatel, který bude ze strany ministerstva nebo akademické obce navrhován k zapojení do financování veřejných vysokých škol, bude s reprezentací VŠ projednán. Počet ukazatelů, oproti současnému stavu, nebude dramaticky růst, MŠMT však předpokládá prohloubení a rozšíření stávajících ukazatelů kvality a výkonu (VKM).

Ukazatel A pro rok 2013 (tedy způsob výpočtu limitovaného počtu studií, které MŠMT započítá do výpočtu příspěvku VVŠ) naváže na dosavadní práci v rámci Zásad a pravidel 2012. MŠMT bude postupovat tak, aby limity počtu studentů na rok 2013 byly školám známy nejpozději do února 2012. Nepředpokládá se zapojení nových ukazatelů kvality a výkonu, spíše jejich upřesnění. Váha ukazatele A oproti ukazateli K bude nižší než v roce 2012.

Ukazatel K pro rok 2013 bude navazovat na Zásady a pravidla 2012. S ohledem na delší časový úsek, který je k dispozici na koncipování ukazatele K (předpokládaný termín dokončení této části Zásad a pravidel 2013 je podzim 2012), MŠMT předpokládá, že v průběhu roku 2012 budou ve struktuře ukazatele K provedeny určité posuny nebo změny v jednotlivých kritériích kvality a výkonu, případně doplněny ukazatele nové. MŠMT uvažuje o zapojení výstupů z mezinárodních databází výsledků VaV (SCOPUS, případně Web of Science) v závislosti na možnosti přístupu ke zdrojovým datům těchto databází. Zároveň ministerstvo předpokládá zahájení prací na definování ukazatele tvůrčích činností vysokých škol nejen v oblasti vědecké nebo umělecké, nýbrž i v dalších činnostech vysokých škol. Mezi další uvažovaná kritéria patří například různá domácí a mezinárodní ocenění (školám, jejich pracovištím nebo jednotlivcům na základě vytvořené a postupně doplňované metodiky, která bude zahrnovat různá prestižní umístění, mezinárodní ocenění, akreditace, výsledky soutěží apod.), statistická šetření k hodnocení vysoké školy studenty i absolventy, využití výsledků státní maturitní zkoušky nebo výsledků středoškolských soutěží a olympiád (více viz Příloha 5). Pro takové komplikovanější návrhy je však třeba nejprve připravit studie proveditelnosti a na jejich základě předložit návrhy k diskusi reprezentaci vysokých škol. Váha ukazatele K v rámci normativní části rozpočtu bude v roce 2013 posílena.

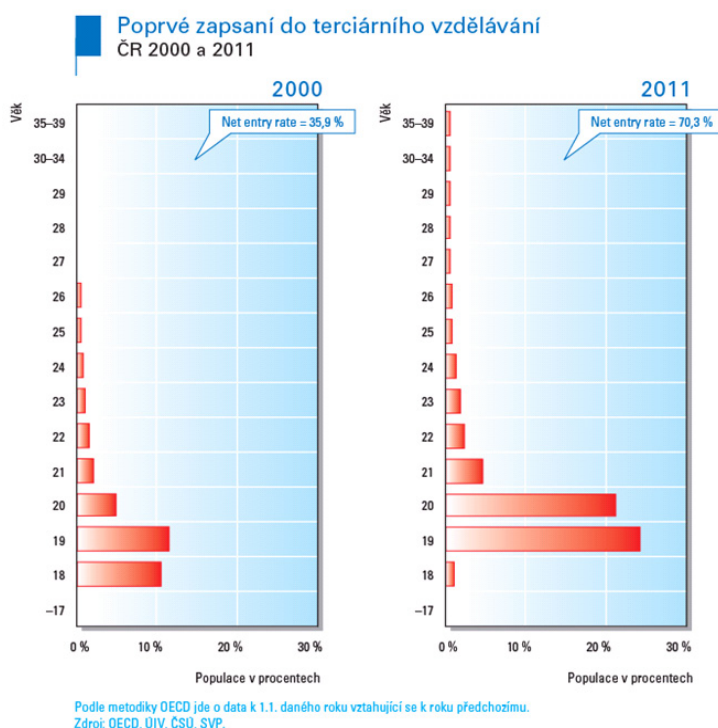
Nad rámec plánovaných změn ukazatelů kvality a výkonu je snahou MŠMT započítávat pro účely financování veřejných vysokých škol již pouze studia studovaná ve standardní době studia. Tento postup však MŠMT nebude realizovat bez souvisejících legislativních úprav. MŠMT předpokládá, že problematika bude komplexně řešena v rámci nového vysokoškolského zákona. Vzhledem k tomu, že nový vysokoškolský zákon má platit od roku 2013 a výpočet ukazatele A má být hotov nejpozději do konce února 2012, budou pro výpočet příspěvku na rok 2013 i nadále započtena studia studovaná ve standardní době studia plus jeden rok.

5. Přílohy

5.1. Příloha 1 - Poprvé zapsaní na VVŠ

5.1.1. Česká republika a země OECD

Klíčovým mezinárodně srovnatelným ukazatelem OECD²⁴, který charakterizuje kvantitativní úroveň terciárního vzdělávání z hlediska vstupu je tzv. **čistá míra vstupu** do terciárního vzdělávání (v mezinárodní terminologii *Net Entry Rate*). Představuje podíl poprvé zapsaných do terciárního vzdělávání podle věku k odpovídající věkové kohortě. Poprvé zapsaný přitom znamená, že každý je počítán pouze jednou, a to při prvním zápisu do terciárního vzdělávání; například v ČR tedy pouze ten student, který dosud nikdy nebyl zapsán na žádné vysoké škole. Podíl poprvé zapsaných ukazuje v procentech, jaká část populace vstupuje do terciárního vzdělávání a je tedy ukazatelem vstupu.

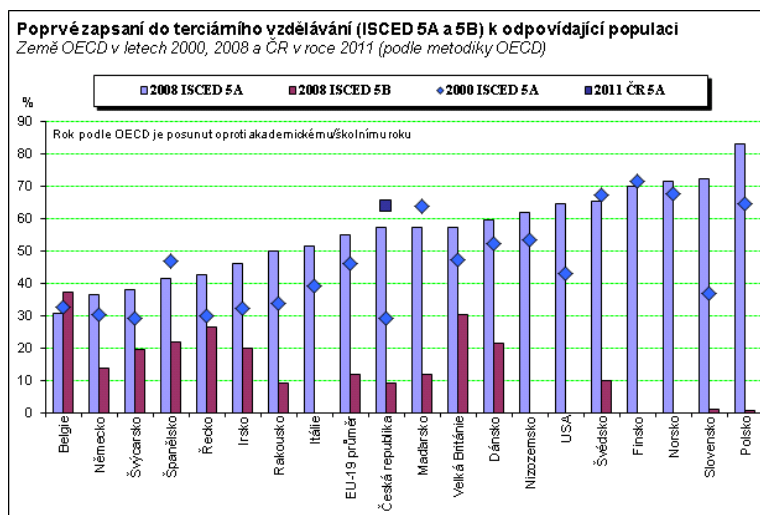

V případě České republiky se hodnota ukazatele v poslední dekádě přibližně zdvojnásobila, což znamená, že v současnosti do terciárního vzdělávání v České republice vstupuje dvakrát větší část populace než na počátku uplynulé dekády. Je potřeba připomenout, že podle metodiky OECD se data publikovaná k 1.1. daného roku vztahují k roku předchozímu. V případě výše uvedeného obrázku jsou tak ve skutečnosti porovnávány údaje za rok 1999 (publikované OECD jako data k 1.1.2000) s aktuálními údaji za rok 2010 (teprve budou OECD publikovány jako data k 1.1.2011).

Při zveřejňování mezinárodně srovnatelných údajů navíc dochází ke značnému zpoždění. Například v dosud poslední vydané publikaci OECD EaG 2010 jsou publikovány údaje o poprvé zapsaných k 1.1.2008, tedy vztahující se k uplynulému roku 2007. Již známé údaje za rok 2010 v České republice tak budou v mezinárodním srovnání publikovány jako data k 1.1.2011, ovšem až v publikaci vydané

²⁴ OECD pravidelně zveřejňuje řadu klíčových ukazatelů o vzdělávání v prestižní publikaci *Education at a Glance* (ve zkratce EaG), která vychází každý rok během měsíce září a je zpřístupněna na webové stránce OECD.

na podzim roku 2013. Následující obrázek umožňuje mezinárodní porovnání čisté míry vstupu zvláště pro vzdělávací programy ISCED 5A²⁵ a ISCED 5B²⁶. Vedle toho nabízí také možnost porovnat vývoj v zemích z hlediska čisté míry vstupu do vzdělávacích programů ISCED 5A; v České republice došlo mezi sledovanými roky k jednomu z vůbec nejvýraznějších nárůstů hodnot ukazatele čisté míry vstupu do programů ISCED 5A.

Nekontrovaný dramatický nárůst čisté míry vstupu do terciárního vzdělávání by však nevyhnutelně znamenal problémy již v blízké budoucnosti a je proto potřeba situaci pečlivě sledovat a limitovat počty financovaných studentů. Počty poprvé zapsaných nejen na veřejné, ale i na soukromé a státní vysoké školy od roku 2000 (resp. 1999) neustále rostou a v celkovém součtu s vyššími odbornými školami dokonce přesahují 2/3 odpovídající populace. A to přes zatím ještě poměrně příznivý průběh populační křivky, která v posledních letech stagnovala nebo klesala pouze mírně. Již v nejbližších letech však v populační křivce začne docházet k významnému propadu, který bude vrcholit v letech 2012-2015 a v průběhu následujících sedmi let se velikost odpovídajícího populačního ročníku sníží o přibližně 20 tisíc osob.

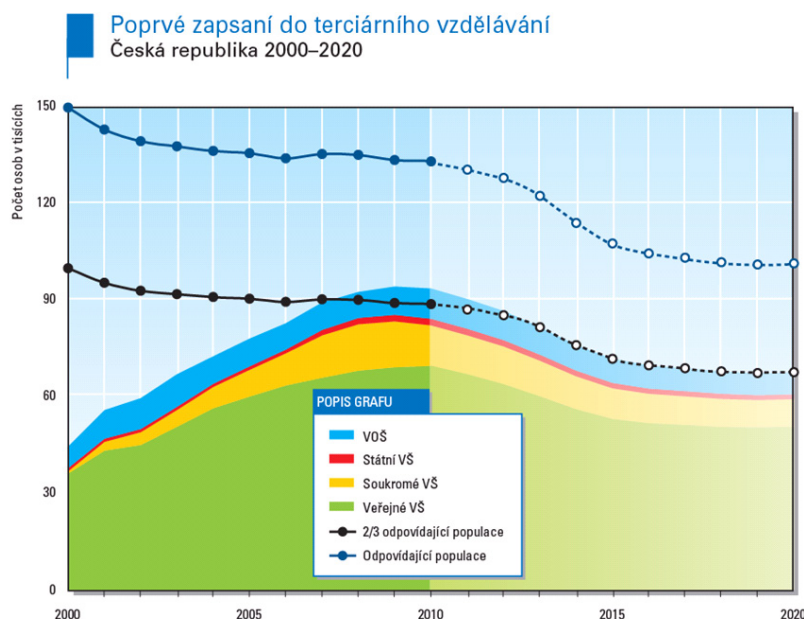
Při zachování stávajících počtů poprvé zapisovaných do terciárního vzdělávání (nemluvě o dalším růstu) by hodnota čisté míry vstupu do terciárního vzdělávání pouhým vlivem demografického vývoje do roku 2020 přesáhla hranici 90 %. To však neodpovídá nejen ekonomickému vývoji, ale ani kvalifikačním požadavkům trhu práce a je tudíž žádoucí začít celkové počty poprvé zapisovaných snižovat s ohledem na průběh populační křivky a držet je alespoň na úrovni 2/3 odpovídající populace, jak to dokumentuje obrázek níže. Celkový počet poprvé zapsaných v daném roce by tak měl již do roku 2016 poklesnout ze současných více než 90 tisíc na méně než 70 tisíc.

Přestože se celkový počet poprvé zapsaných studentů na vysoké školy bude snižovat, jejich podíl na odpovídající populaci dosáhne nejvýše 2/3. Podíl vysokoškoláků na celkové populaci bude záviset na řadě faktorů jako např. míře úspěšnosti studentů jejich vysokoškolské studium dokončit, míře zapojení méně tradičních skupin do vysokoškolského vzdělávání (pracující nebo lidé vyššího věku) i hloubce demografického propadu nebo míře migrace. MŠMT v dlouhodobém horizontu očekává postupný

²⁵ Vzdělávací programy ISCED 5A jsou založeny převážně teoreticky a jsou koncipovány tak, aby poskytovaly dostatečnou kvalifikaci pro získání přístupu k vyšším vědecko-výzkumným studijním programům a k profesím s vysokými kvalifikačními požadavky. V ČR se mezi programy ISCED 5A, podobně jako v jiných zemích, řadí bakalářské a magisterské studium na vysokých školách.

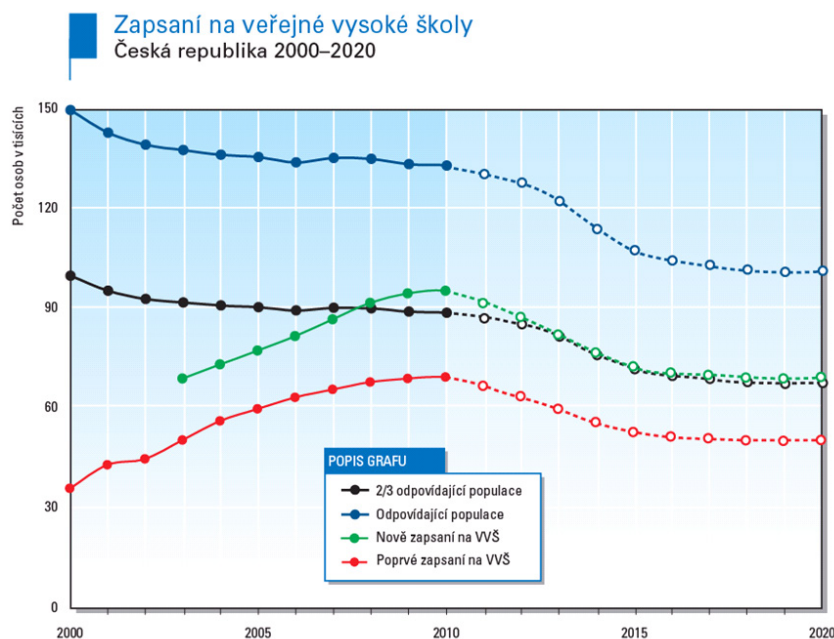
²⁶ Vzdělávací programy ISCED 5B, které jsou zaměřeny spíše prakticky (odborně, na konkrétní povolání) na rozdíl od programů ISCED 5A. V ČR se mezi programy ISCED 5B řadí vzdělávání na vyšších odborných školách a ve dvou nejvyšších ročnících konzervatoří.

nárůst podílu vysokoškoláků na celkové populaci. Vzdělávací politika ČR je nastavena tak, aby ladila s evropskými prioritami²⁷.

Pro veřejné vysoké školy z tohoto demografického vývoje blízké budoucnosti vyplývá předpokládaný pokles počtu poprvé zapsaných ze současných téměř 70 tisíc na něco málo přes 50 tisíc. V počtech nově zapsaných na veřejné vysoké školy to pak znamená pokles o více než 25 %, tedy ze současných 95 tisíc na téměř 70 tisíc. To vše v průběhu následujících pěti až šesti let, kdy se počty nově zapsaných na veřejné vysoké školy dostanou téměř na úroveň hodnot z roku 2003.

²⁷ Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému výboru a výboru regionů: Podpora růstu zaměstnanosti – plán modernizace evropských systémů vysokoškolského vzdělávání (Sdělení 2011, 567 ze dne 20. 9. 2011). Jeden z cílů, který EU stanovila do roku 2020: 40% z populace ve věku 30-34 let má úspěšně dokončit vysokou školu. ČR pro národní vzdělávací politiku stanovila svůj cílový stav do roku 2020 na 32% úspěšných absolventů vysokých škol na populaci ve věku 30-34 let. V delším časovém horizontu však ČR cílového stavu EU pohodlně dosáhne.

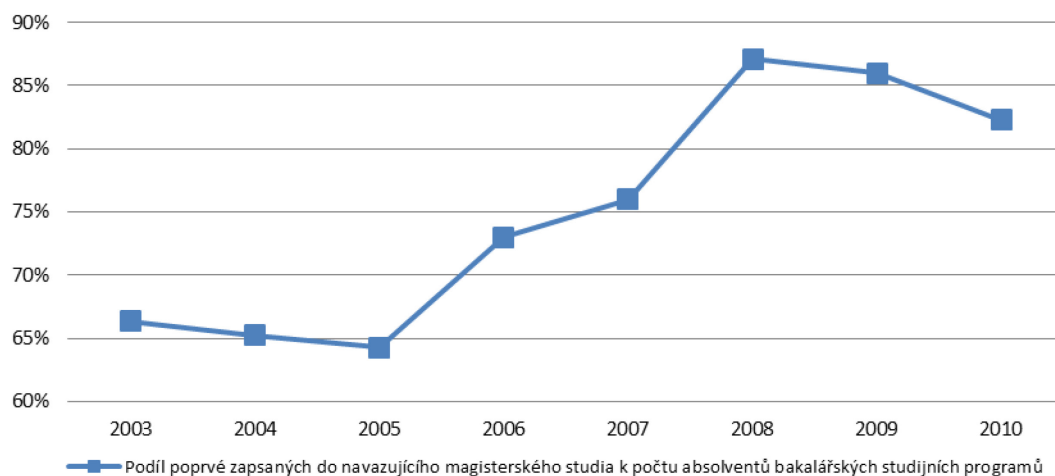
5.1.2. Poprvé zapsaní do navazujícího magisterského studia VVŠ

Počet absolventů bakalářských studijních programů: jsou započtení všichni absolventi bakalářských studijních programů, kteří absolvovali v období od 1.11. roku t-1 do 31.10. roku t (absolventi, kteří v daném období absolvovali více studijních programů jsou započtení vícekrát).

Počet studentů poprvé zapsaných do navazujícího magisterského studijního programu: jsou započtení všichni studenti, kteří se poprvé zapsali do prvního roku navazujícího magisterského studijního programu, bez ohledu na rok absolvování (studenti, kteří studovali více studijních programů v N1 jsou započtení vícekrát). Tento údaj nezahrnuje studenty, kteří přijeli do ČR na stáž.

Rok	2 003	2 004	2 005	2 006	2 007	2 008	2 009	2 010
Absolventi bakaláři	7 749	10 266	15 195	20 919	27 595	32 346	37 036	38 626
Studenti poprvé zapsaní v N1	5 140	6 697	9 766	15 272	20 969	28 168	31 838	31 787
Procento prostupnosti	66%	65%	64%	73%	76%	87%	86%	82%

Absolventi bakaláři poprvé zapsaní do navazujícího magisterského studijního programu

5.2. Příloha 2 - Oborové hodnocení vědeckého výkonu

Cílem předkládané metodiky je popsat a vysvětlit postup, kterým MŠMT reaguje na oprávněnou kritiku počtu bodů převzatých z RIV, používaných nejen jako ukazatel výkonu ve vědě a výzkumu, ale současně jako měřítko pro jejich financování. Navíc je třeba si uvědomit, že ukazatel je součástí rozpočtu vysokých škol na jejich vzdělávací funkci a bezprostředně ovlivňuje limity přijímaných na jednotlivé vysoké školy a tudíž také v tomto smyslu musí být modifikován. Proto MŠMT nově zohledňuje hodnoty výstupů v různých oblastech a oborech vědy a výzkumu a poměřuje je s příslušnými počty studentů. Hodnocení výsledků ve vědě a výzkumu tak pro rok 2012 a další již nebude probíhat na základě porovnání celkového počtu bodů vykázaných v RIV, ale na základě upraveného počtu bodů v RIV, který bere v úvahu oborově podmíněné rozdíly v objemu získaných bodů.²⁸ Jinými slovy: vysoké školy se budou mezi sebou porovnávat v každé skupině oborů odděleně.

Podle vzájemné příbuznosti a kvantitativního zastoupení mezi studenty vysokých škol navrhuje MŠMT vymezit 15 skupin oborů (viz tabulka). Jedná se převážně o skupiny oborů vymezené v první úrovni číselníku IS VaVaI²⁹ s několika drobnými posuny; rozdělena byla fyzika a matematika, naopak spojeno vojenství s průmyslem, k nimž byly zařazeny navíc obory báňský průmysl včetně těžby a zpracování uhlí, lékařská zařízení, přístroje a vybavení a zemědělské stroje a stavby. Největší odlišností od první úrovně číselníku je tak podrobnější členění společenských oborů do celkem šesti skupin. Především vzhledem ke kvantitativnímu zastoupení studentů jsou zvláště vymezeny skupiny oborů humanitních, ekonomických, právních, pedagogických, uměleckých a společenských, které je potřeba chápat jako ostatní (nejmenované) skupiny společenských oborů.

Skupina oborů	Kódy oborů podle číselníku IS VaVaI	Podíl bodů vykázaných v RIV 2010	Podíl studentů v letech 2005-2009	Váha
1. Humanitní	AA, AB, AI, AJ	5,83%	11,86%	2,04
2. Ekonomické	AE, AH, GA	2,73%	14,19%	5,21
3. Právní	AG	1,28%	4,63%	3,60
4. Pedagogické	AK, AM	1,61%	6,89%	4,29
5. Umělecké	AL	1,29%	3,22%	2,50
6. Společenské	AC, AD, AF, AN, AO, AP, AQ	2,58%	7,01%	2,71
7. Matematické	BA, BB, BC, BD	5,10%	4,11%	0,80
8. Fyzikální	BE, BF, BG, BH, BI, BJ, BK, BL, BM, BN, BO	14,96%	5,67%	0,38
9. Chemické	celé C	12,59%	5,26%	0,42
10. Vědy o Zemi	DA, DB, DC, DD, DE, DF, DG, DI, DJ, DK, DL, DM, DN, DO	4,68%	3,52%	0,75
11. Biologické	celé E	9,54%	4,69%	0,49
12. Lékařské	celé F	13,17%	6,57%	0,50
13. Zemědělské	GC, GD, GE, GF, GG, GH, GI, GJ, GK, GL, GM	3,13%	3,06%	0,98
14. Informatické	IN	1,30%	2,15%	1,65
15. Technické	DH, FS, GB, celé J, KA	20,22%	17,17%	0,85

Každý výsledek ve vědě a výzkumu je v RIV uveden včetně jednoho ze 123 vědních oborů (viz kódy AA až KA v tabulce), k němuž se vztahuje; na druhé straně, počty studentů jsou sledovány na úrovni studijních programů. Protože převod klasifikací vědních oborů a studijních programů se ukázal jako neschůdný a značně náročný, přistupuje MŠMT k nabízející se aproximaci, která má nepochybně své nedostatky, reflektuje však požadavky na oborové hodnocení vědeckého výkonu. Aproximace spočívá v rozvržení celkového počtu studentů (pro každou školu vždy součet za období 2005-2009) do 15 navržených skupin oborů podle struktury bodů získaných v těchto skupinách. Podíly studentů

²⁸ Dalším argumentem nepochybně je, že finanční prostředky poskytované na institucionální podporu vědy a výzkumu jsou mezi školy rozdělovány striktně podle celkového počtu bodů získaných v RIV.

²⁹ Podrobný číselník Klasifikace oborů CEP & CEZ & RIV platný pro Informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (<http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=1374>).

v jednotlivých skupinách oborů na celkovém počtu studentů pak spolutvoří váhy pro výpočet upraveného počtu bodů v RIV, které vstupují do Zásad a pravidel 2012. Finální váhu každé skupiny oborů tvoří poměr podílu studentů a podílu bodů vykázaných v RIV. Váženy jsou přitom počty bodů získaných v celkovém bodovém hodnocení výsledků za období 2005-2009 v jednotlivých skupinách oborů. Původní váha způsobená rozdílnou úrovní produkce bodů v jednotlivých vědních oblastech se tak nahrazuje vahou určenou podíly studentů v těchto vědních oblastech, čímž je naplněna oborově specifická podstata a nedochází k „soutěži“ mezi oborovými skupinami, ale pouze uvnitř oborových skupin.

Upravený počet bodů RIV i -té veřejné vysoké školy je počítán jako $B(u)_i$:

$$B(u)_i = \sum_o B_{oi} * \frac{\frac{S_o}{B_o}}{\frac{S}{B}}$$

kde

B_{oi} je počet reálných bodů v RIV i -té veřejné vysoké školy v dané skupině oborů o ;

S_o je aproximace počtu studentů všech veřejných vysokých škol v dané skupině oborů o ;

S je počet studentů všech veřejných vysokých škol.

B_o je počet reálných bodů v RIV všech veřejných vysokých škol v dané skupině oborů o ;

B je počet reálných bodů v RIV všech veřejných vysokých škol.

Výpočet ukazatelů přitom nevyhází pouze z údajů za poslední rok, které mohou být ovlivněny náhodnými statistickými odchylkami. Ve většině případů se používá vážený průměr ukazatele za poslední tři roky, kdy poslední rok (t) s dostupnými údaji má váhu 50%, rok předcházející ($t-1$) 30% a rok nejstarší ($t-2$) 20%. Celkový přehled ukazatelů použitých pro rok 2012 je uveden v následující tabulce.

5.3. Příloha 3 - Hodnocení výsledků tvůrčí umělecké činnosti

Jako alternativa k metodice hodnocení vědeckého výkonu veřejných vysokých škol prostřednictvím Rejstříku informací o výsledcích (dále jen „RIV“) bude pro hodnocení výsledků tvůrčí umělecké činnosti uměleckých vysokých škol a uměleckých fakult neuměleckých vysokých škol využit Registr výsledků tvůrčí umělecké činnosti a Metodika hodnocení výstupů z tvůrčí umělecké činnosti (dále jen „RUV“), jejichž vytvoření iniciovala Pracovní komise Rady vysokých škol pro umělecké školy a fakulty. Výsledky tohoto hodnocení vstupují počínaje rokem 2012 do výpočtu kvalitativních ukazatelů uměleckých veřejných vysokých škol a ostatních veřejných vysokých škol s uměleckými fakultami.

Výsledky tvůrčí umělecké činnosti jsou podle uvedené metodiky shromažďovány v jednotné databázi, spravované t. č. AMU v Praze, kam jsou jednotlivé konkrétní výstupy uměleckými vysokými školami a uměleckými fakultami neuměleckých vysokých škol ve stanovených termínech nahlašovány. První sběr dat za roky 2008 a 2009 byl organizován k 12/2010, výstupy za rok 2010 budou zpracovávány do 05/2011. Pro zařazení nového díla přihlašovatel umělecké dílo identifikuje předepsaným jednotným postupem a v souladu se stanovenými termíny postoupí podklady místu sběru dat. Zde po ověření splnění předepsaných formálních náležitostí dojde k načtení obdržených dat do databáze.

Principem metodiky hodnocení je rozřídění uplatňovaných děl do jednotlivých kategorií, které mají diferencovaně stanovenou úroveň bodového ohodnocení díla. Výchozí zařazení děl do kategorií navrhuje přihlašovatel (umělecká vysoká škola nebo fakulta), správnost zařazení ověřuje komise složená z renomovaných osobností jednotlivých uměleckých oblastí. Bodové hodnoty pro jednotlivé kategorie byly stanoveny Saatyho metodou. Základem této metody je opakované měření relativních významností kategorií prostřednictvím expertně definovaných intenzit preferencí mezi nimi. Výsledná bodová hodnocení kategorií se pohybují v rozmezí od 8 do 305 bodů pro jeden započítaný výstup.

Celá umělecká oblast byla za účelem hodnocení výsledků tvůrčí umělecké činnosti rozdělena do 6-ti segmentů: Výtvarné umění a design, Architektura, Divadlo, Film, Literatura, Hudba. Všechny výsledky tvůrčí umělecké činnosti, bez ohledu na to, do kterého segmentu umělecké tvorby náleží, jsou kategorizovány na základě následující trojice kritérií:

1. závažnost či význam díla,
2. rozsah díla,
3. institucionální a mediální ohlas díla.

U každého z těchto kritérií rozlišujeme tři možné úrovně (k jejich identifikaci bude používáno písmen):

Ad 1. Pro kritérium *závažnost nebo význam díla*:

- A - nové umělecké dílo nebo výkon zásadního významu a originality,
- B - nové umělecké dílo nebo výkon přinášející řadu významných inovací,
- C - nové umělecké dílo nebo výkon rozvíjející současné trendy.

Ad 2. Pro kritérium *rozsah díla*:

- K - umělecké dílo či výkon velkého rozsahu,
- L - umělecké dílo či výkon středního rozsahu,
- M - umělecké dílo či výkon malého rozsahu.

Ad 3. Pro kritérium *institucionální a mediální ohlas díla*:

- X – mezinárodní ohlas,
- Y – národní ohlas,
- Z – regionální ohlas.

Výsledná kategorie uměleckého díla je tedy dána trojicí písmen - např. AKX, BKY nebo CLZ. Kategorií je celkem 27. Rozhodnutí o významu díla (volba A, B, C) spočívá na odborném posouzení expertů; při rozhodování jim vedle obecných definic jednotlivých tříd pomáhají také příklady uměleckých děl, které jsou uvedeny pro všechny tři úrovně významnosti a všech šest segmentů umělecké tvorby. Pokud jde o rozsah uměleckého díla (úroveň K,L,M), jsou jednotlivé třídy konkrétně specifikovány pro všechny hodnocené segmenty. Pokud jde o ohlas uměleckého díla, jsou pro každý segment vytvořeny seznamy institucí odpovídající úrovní X, Y, a Z.

Výsledky použité pro modelové propočty ve fázi přípravy Zásad na rok 2012 jsou výsledkem šetření za roky 2008, 2009 a 2010. Počet výsledků vykázaných všemi uměleckými školami a fakultami za jeden rok uvedeného období se pohybuje v rozmezí 2.000-2.200, tzn. při cca přiznaných 95.000 bodech ročně činí průměrné ohodnocení jednoho výsledku cca 48 bodů. Jedná se o data pracovní, která ještě podléhají certifikaci na úrovni správce databáze a mohou doznat drobných změn. Celkový počet bodů za tři roky je cca 270.000. Vnější certifikace bude ukončena 30.6. a závěrečná čísla budou předloženy MŠMT do 1. 7. 2011.

5.4. Příloha 4 - Scopus a SCImago

V současnosti jsou ve světě uznávány dvě hlavní a univerzální databáze výsledků vědy a výzkumu: **Web of Science** WoS (Reuters) a **SCOPUS** (Elsevier). Kromě nich existují samozřejmě další databáze, zaměřené však například pouze na určitou vědní oblast nebo obor, na určitý světový region apod. Mladší databáze SCOPUS má oproti WoS přinejmenším dvě podstatné výhody. Zaprvé je více zaměřena i na neanglické jazyky (přestože angličtina v ní i tak výrazně dominuje) a zvláště v některých oborech proto lépe odpovídá evropskému výzkumnému prostoru (na rozdíl od WoS orientované více na Severní Ameriku). Zadruhé je do databáze SCOPUS zahrnuta větší část nečasopiseckých výstupů vědy a výzkumu, což lépe zohledňuje situaci v určitých vědních oblastech (například Arts & Humanities; Engineering; Business, Management and Accounting; Energy). Ve shodě se zahraničními zkušenostmi označila Rada pro výzkum a vývoj v roce 2008 databázi SCOPUS za jednu ze dvou světově uznávaných databází pro hodnocení výzkumu a vývoje.

SCImago je výzkumná skupina, se sídlem ve Španělsku, orientovaná na analýzy, zprostředkování a získávání informací za pomoci nejrůznějších moderních metod. Rozsáhlým projektem této skupiny je SCImago Institutions Rankings (SIR), který porovnává vědecké výstupy univerzit a dalších výzkumných institucí. Jeho cílem je vytváření analytických nástrojů, které budou institucím pomáhat monitorovat a hodnotit své vědecké výstupy. Na jejich základě by pak instituce měly přijímat taková rozhodnutí, která povedou ke zlepšení jejich celkové vědecké výkonnosti a finančních příležitostí. Jednou za rok je v rámci projektu SIR publikována výroční zpráva zaměřená na hodnocení institucí vědy a výzkumu. V pořadí druhá výroční zpráva byla publikována na podzim roku 2010 pod názvem SIR World Report 2010: Global Ranking³⁰.

Poslední zpráva SIR 2010 obsahuje informace o vědeckém výkonu 2833 institucí (nejen vysokých škol, ale například i akademií věd a dalších neuniverzitních výzkumných institucí), které dohromady vytvářejí více než 80 % veškeré světové produkce ve vědě a výzkumu v období let 2004-2008. Zahrnuje všechny instituce, jež v průběhu roku 2008 publikovaly alespoň 100 výstupů, které se dostaly do databáze SCOPUS. Z České republiky bylo do mezinárodního hodnocení vědy a výzkumu a tedy do zprávy SIR 2010 zařazeno dohromady 17 institucí, z nichž 15 jsou veřejné vysoké školy. Zbývajících jedenáct českých veřejných škol nesplnilo podmínku minimálního počtu 100 publikovaných výstupů během roku 2008 a do mezinárodního hodnocení ve zprávě SIR 2010 tak nebylo vůbec zařazeno.

Na základě žádosti MŠMT se však přímo od hlavního analytika výzkumné skupiny SCImago podařilo získat hodnoty indikátorů, zveřejněných ve zprávě SIR 2010, pro všechny české vysoké školy s vědeckými výstupy zařazenými do databáze SCOPUS bez omezení. Jedná se celkem o 20 veřejných vysokých škol (všechny kromě 4 uměleckých a 2 neuniverzitních) a 1 vysokou školu státní (Univerzita obrany). MŠMT navíc obdrželo aktuální údaje včetně dat za rok 2009, jež budou skupinou SCImago publikovány až na podzim letošního roku. Uvažovány tak budou výsledky za období 2005-2009, tedy za shodné období jako v případě oborově diferencovaného hodnocení vědeckého výkonu na základě počtu bodů získaných v RIV.

V Zásadách a pravidlech jsou indikátory převzaté z databáze SIR World Report 2010 uvažovány ve dvou případech hodnocení. V případě hodnocení vědeckého výkonu školy se jedná o ukazatel ONI, který je násobkem indikátorů O a NI. Prvním indikátorem je vědecký výstup instituce (O) představující počet výstupů pracovníků dané instituce zařazených do databáze SCOPUS a publikovaných v letech 2005-2009. Druhým je průměrný podíl počtu citací výstupů dané instituce k průměrnému počtu citací všech výstupů v příslušném vědním oboru (NI). Indikátor váženého

³⁰ Viz http://www.scimagoir.com/pdf/sir_2010_world_report.pdf

normalizovaného impaktu NI vychází z metodiky³¹ vytvořené ve švédském Karolinska Institutet a používané rovněž v analýzách SCImago. Výsledný ukazatel ONI vyjadřuje oborově normovaný počet citací všech publikací instituce.

Indikátory převzaté z databáze SIR World Report 2010 jsou v Zásadách a pravidlech využity také pro hodnocení internacionalizace. Ukazatel mezinárodní spolupráce (ICO) je násobkem indikátorů IC a O a vypovídá o počtu výstupů instituce, jež vznikly ve spolupráci se zahraničními institucemi. Indikátor IC vyjadřuje podíl výstupů pracovníků dané instituce zařazených v databázi SCOPUS za období 2005-2009, které byly zpracovány ve spolupráci s pracovníky zahraničních institucí. Indikátor O, stejně jako v případě hodnocení vědeckého výkonu instituce, představuje počet výstupů zařazených v databázi SCOPUS za období 2005-2009.

SIR World Report navíc obsahuje ještě jeden zajímavý indikátor, které se však částečně překrývá s údaji z RIV. Ukazatel vysoké kvality publikací HQP (High Quality Publications) představuje počet publikací, které pracovníci dané instituce publikovali v nejvýznamnějších vědeckých časopisech na světě. Ukazatel vychází z toho, že na základě kvalitativní analýzy vědeckých časopisů (SCImago Journal Rank Indicator³²) je v každém vědním oboru vymezena nejvýznamnější (nejvlivnější) čtvrtina (25 %) časopisů. Ukazatel HQP pak vyjadřuje počet výstupů publikovaných právě v takových časopisech.

³¹ V metodice Karolinska Institutet se o váženém normalizovaném impaktu hovoří jako o tzv. *Item oriented field normalized citation score average* (\bar{c}_f), který je určen podle vzorce: $\bar{c}_f = \frac{1}{P} \sum_{i=1}^P \frac{c_i}{[\bar{\mu}_f]_i}$, kde c_i je počet citací i -tého výstupu instituce, $[\bar{\mu}_f]_i$ je průměrný počet citací všech výstupů stejného typu a publikovaných ve stejném roce a ve stejném vědním oboru jako výstup i a P je počet výstupů dané instituce.

³² Viz <http://www.scimagojr.com>

5.5. Příloha 5 - Absolventi vysokých škol a jejich zaměstnanost

Vysoké školy získávají bonifikaci za své absolventy již tradičně. Pro rok 2012 se ukazatel absolventů jako samostatná kategorie B2 ruší a přesunuje se do ukazatelů kvality a výkonu (ukazatel K). V předchozích letech se výpočet bonifikace za absolventy opíral především o počet absolventů. V posledních letech se k této prioritě zvyšování počtu absolventů připojuje i prioritní uplatnění těchto absolventů na trhu práce. Ukazatel je tedy koncipovaný jako „zaměstnanost absolventů“.

Tak jako všechny ostatní ukazatele VKM, rovněž ukazatel zaměstnanosti vstupuje jak do výpočtu limitů financovaných studentů (ukazatel A), tak do výpočtu ukazatele K. Je však specifikou tohoto ukazatele, že se výpočet liší.

5.5.1. Výpočet ukazatele zaměstnanosti pro stanovení limitů (ukazatel A)

Proměnné, které do výpočtu vstupují ve všech typech studia, jsou počet absolventů, standardizovaný a absolutní počet nezaměstnaných absolventů a multiplikativní koeficient studijních programů. U absolventů bakalářských studijních programů navíc vstupuje i ukazatel počtu bakalářských absolventů, kteří nepokračují do dvou let od ukončení studia v dalším studiu na vysoké škole. Pro výpočet se však nepoužijí koeficienty ekonomické náročnosti. Cílem totiž je stanovit počet přepočtených studentů, který se až následně násobí koeficientem ekonomické náročnosti (KEN). Pokud bychom KEN ve výpočtu ukazatele zaměstnanosti pro stanovení limitů financovaných studentů ponechali, znamenalo by to, že ve výpočtu bude figurovat dvakrát.

Vzorce použité pro výpočet jsou následující.

Absolventi bakalářských studijních programů

$$P_{ZAM} = (P_{ABS} - P_{NEZ}) * k_1 * (1 + P_{2N}/P_{ABS} * k_2)$$

P_{ZAM}	počet zaměstnaných ³³ absolventů bakalářských studijních programů,
P_{ABS}	počet všech absolventů bakalářských studijních programů v období od 1.11.2009 do 31.10.2010, zjištěných v databázi SIMS k datu 31.10.2010,
P_{NEZ}	počet nezaměstnaných absolventů bakalářských studijních programů (standardizovaný počet nebo absolutní počet nezaměstnaných, v závislosti na tom, který výpočet se provádí)
k_1	multiplikativní koeficient studijních programů; v případě bakalářských studijních programů nabývá hodnoty 1.
P_{2N}	počet absolventů bakalářů nepokračujících ve studiu na VŠ do dvou let od ukončení studia,
k_2	koeficient bonifikující absolventy bakalářských studijních programů nepokračujících ve studiu na vysoké škole do 2 let od ukončení studia (hodnota = 0,5, tzn. v celkovém součtu P_{ZAM} jsou tyto absolventi započteni 1,5x),

Absolventi dlouhých magisterských studijních programů

$$P_{ZAM} = (P_{ABS} - P_{NEZ}) * k_1 ; \quad k_1 = 1,5$$

Absolventi navazujících magisterských studijních programů

$$P_{ZAM} = (P_{ABS} - P_{NEZ}) * k_1 ; \quad k_1 = 0,5$$

Absolventi doktorských studijních programů

$P_{ZAM} = (P_{ABS} - P_{NEZ}) * k_1 ; \quad k_1 =$ koeficient pro absolventy doktorských programů nabývá různé hodnoty podle délky studia od 1 až do 2. Skutečná délka doktorského studia bude sledována v půlročních intervalech. Multiplikativní koeficient bude mít až do délky studia SDS+1,0 hodnotu 2;

³³ Přesněji řečeno, jedná se o absolventy „ne zaměstnané“, tzn. všichni, kteří nejsou registrovani na úřadech práce v České republice. Mezi takové absolventy se samozřejmě počítají i ženy na mateřské dovolené, lidé pracující v zahraničí, lidé trvale žijící v zahraničí a zároveň nezaměstnaní, apod.

v každém dalším půlročním období nad touto délkou klesne o 0,25; nabude tedy hodnoty 1,5 při délce studia SDS+2,0 a dále až do hodnoty 1,0 při SDS+3 a delší.

Standardizovaný počet nezaměstnaných absolventů (P_{snez})

Ukazatel zaměstnatelnosti absolventů pro výpočet finančního příspěvku pro rok 2012 se uplatňuje na absolventy všech studijních programů (bakalářských, magisterských i doktorských) a vypočítává se zvlášť pro každý typ studia (B, M+N, P) dle jednotlivých vysokých škol. Údaj o počtu *standardizovaných nezaměstnaných* je podílem počtu nezaměstnaných absolventů a *koeficientu náročnosti trhu práce*. V rámci již před několika lety vypracované metodiky³⁴ tak jeho využití řeší jak problém krátkodobé nezaměstnanosti, tak problém zaměstnatelnosti absolventů v regionech s různou celkovou mírou nezaměstnanosti.

Vzhledem k tomu, že nezaměstnanost čerstvých absolventů má často jen krátkodobou („*frikční*“) povahu, jsou používány údaje pouze o počtech nezaměstnaných absolventů vysokých škol, kteří ukončili studium v období půl roku až dva roky před termínem šetření MPSV.

Výpočet: standardizovaný počet nezaměstnaných absolventů je váženým průměrem hodnot z posledních tří let, přičemž roku 2010 je přidělena váha 5, roku 2009 váha 3 a roku 2008 váha 2. Způsob výpočtu je pro všechny tři roky stejný, jen se samozřejmě liší období. Metodologie výpočtu bude ukázána na roku 2010, roky 2009 a 2008 se pak liší pouze tím, že všechny data jsou o rok, resp. o dva roky starší.

Při výpočtu standardizovaného počtu nezaměstnaných absolventů je nejprve třeba získat počty nezaměstnaných absolventů k 30.4.2010 a 30.9.2010. Konkrétně se jedná jednak o nezaměstnané absolventy co ukončili studium mezi 30.4.2008 a 30.9.2009 a jsou nezaměstnaní k 30.4.2010 a jednak o nezaměstnané absolventy co ukončili studium mezi 30.9.2008 a 30.4.2010 a jsou nezaměstnaní k 30.9.2010. V obou případech jde tedy o absolventy, co ukončili studium půl až dva roky před datem zjišťování. Tyto dva údaje jsou posléze standardizovány pomocí *koeficientu náročnosti trhu práce*, který se pro jednotlivé školy počítá jako podíl váženého průměru okresních měr nezaměstnanosti, kde vahou je počet nezaměstnaných absolventů školy v odpovídajících okresech (podle místa bydliště absolventa), k celkové míře nezaměstnanosti v ČR vynásobené počtem nezaměstnaných absolventů dané školy. V případě, že je koeficient náročnosti trhu práce rovný 1, znamená to, že absolventi dané školy jsou nezaměstnaní v regionech (okresech), kde je průměrná míra nezaměstnanosti stejná jako v celé České republice. Je-li koeficient větší než 1, hledají si práci na nadprůměrně náročných trzích práce; pokud je menší než 1, je tomu naopak. Konkrétní výpočet vypadá tak, že je počet nezaměstnaných absolventů vydělen koeficientem náročnosti trhu práce. Pomocí matematických vzorců je celý výpočet vyjádřen následovně:

$$P_{snez_j} = \frac{P_{nez_j}}{Knt_j}$$

kde

P_{snez_j} je standardizovaný počet nezaměstnaných absolventů školy j

P_{nez_j} je počet nezaměstnaných absolventů školy j

Knt_j je koeficient náročnosti trhu práce pro školu j , který je počítán takto:

$$Knt_j = \frac{\sum_{i=1}^n MN_i P_{nez_i}}{MN_{\text{ČR}} \sum_{i=1}^n P_{nez_i}}$$

kde

³⁴ <http://www.strediskovzdelavacipolitiky.info/svp/>

MNi je míra nezaměstnanosti v okrese i
P_{NEZ} je počet absolventů školy j nezaměstnaných v okrese i
MNČR je míra nezaměstnanosti v ČR
n je počet okresů

Tak se získají standardizované počty nezaměstnaných absolventů k 30.4.2010 a k 30.9.2010. Součtem těchto dvou údajů se pak získá výsledná hodnota za rok 2010.

Absolutní počet nezaměstnaných absolventů (P_{NEZ})

Absolutní počet nezaměstnaných absolventů vychází z údajů zveřejňovaných MPSV.

Bakaláři nepokračující v navazujícím studiu (P_{2N})

MŠMT bude i nadále zvýhodňovat ty vysoké školy, jejichž bakalářské studijní programy vedou přímo ke kvalifikaci dobře uplatnitelné na pracovním trhu. Škola, jejíž absolventi do dvou let po ukončení bakalářských studijních programů nepokračují v dalším studiu na vysoké škole, bude zvýhodněna tím, že pro finanční příspěvek za tyto absolventy získá první multiplikatívni koeficient (k₁).

Výsledný koeficient je váženým průměrem koeficientů z posledních tří let, přičemž roku 2010 je přidělena váha 5, roku 2009 váha 3 a roku 2008 váha 2

Koeficient za rok 2008 je počítán jako podíl absolventů nepokračujících v dalším studiu na vysoké škole k 31.10.2009 z těch, co ukončili bakalářské studium mezi 1.11.2007 a 31.10.2008. Koeficient za rok 2009 je obdobně počítán jako podíl absolventů nepokračujících v dalším studiu na vysoké škole k 31.10.2010 z těch, co ukončili bakalářské studium mezi 1.11.2008 a 31.10.2009.

Jelikož stav v druhém roce po absolvování studia, tedy k 31.10.2011, není znám, je v tomto případě použit rozdíl mezi podílem nepokračujících v prvním a druhém roce po absolvování z předchozího roku (tedy roku 2009). Tento rozdíl je pak odečten od ukazatele podílu nepokračujících v prvním roce od ukončení studia počítaném k 31.10.2010. Přesně řečeno se tedy vypočte podíl absolventů nepokračujících v dalším studiu na vysoké škole k 31.10.2009 z těch, co ukončili bakalářské studium mezi 1.11.2008 a 31.10.2009 a podíl absolventů nepokračujících v dalším studiu na vysoké škole k 31.10.2010 z těch, co ukončili bakalářské studium mezi 1.11.2008 a 31.10.2009. Od prvního údaje je odečten ten druhý a tento rozdíl je pak odečten od podílu absolventů nepokračujících v dalším studiu na vysoké škole k 31.10.2010 z těch, co ukončili bakalářské studium mezi 1.11.2009 a 31.10.2010.

5.5.2. Výpočet ukazatele zaměstnanosti pro ukazatel K

Proměnná, která do výpočtu vstupuje nad rámec proměnných popsanych v kapitole 5.5.1, je koeficient ekonomické náročnosti. Důvodem je snaha zohlednit při bonifikaci vysokých škol v rámci ukazatele K i ekonomickou náročnost studia a navázat tak na ukazatel B2 – absolventi, využívaný v předchozích letech, který rovněž zohledňoval KEN při výpočtu bonifikace.

Vzorce použité pro výpočet jsou následující.

Absolventi bakalářských studijních programů

$$P_{ZAM} = (P_{ABS} - P_{NEZ}) * k_1 * (1 + P_{2N}/P_{ABS} * k_2) * KEN$$

P_{ZAM} počet zaměstnaných³⁵ absolventů bakalářských studijních programů,
P_{ABS} počet všech absolventů bakalářských studijních programů v období od 1.11.2009 do 31.10.2010, zjištěných v databázi SIMS k datu 31.10.2010,
P_{NEZ} počet nezaměstnaných absolventů bakalářských studijních programů (standardizovaný počet nebo absolutní počet nezaměstnaných, v závislosti na tom, který výpočet se provádí)

³⁵ Přesněji řečeno, jedná se o absolventy „ne nezaměstnané“, tzn. všichni, kteří nejsou registrovani na úřadech práce v České republice. Mezi takové absolventy se samozřejmě počítají i ženy na mateřské dovolené, lidé pracující v zahraničí, lidé trvale žijící v zahraničí a zároveň nezaměstnaní, apod.

k_1	multiplikační koeficient studijních programů; v případě bakalářských studijních programů nabývá hodnoty 1.
P_{2N}	počet absolventů bakalářů nepokračujících ve studiu na VŠ do dvou let od ukončení studia,
k_2	koeficient bonifikující absolventy bakalářských studijních programů nepokračujících ve studiu na vysoké škole do 2 let od ukončení studia (hodnota = 0,5, tzn. v celkovém součtu P_{ZAM} jsou tito absolventi započtení 1,5x),
KEN	vážený průměr koeficientů ekonomické náročnosti studijních programů / oborů (v tomto případě se jedná o bakalářské studijní programy / obory)

Absolventi dlouhých magisterských studijních programů

$$P_{ZAM} = (P_{ABS} - P_{NEZ}) * k_1 * KEN; \quad k_1 = 1,5$$

Absolventi navazujících magisterských studijních programů

$$P_{ZAM} = (P_{ABS} - P_{NEZ}) * k_1 * KEN; \quad k_1 = 0,5$$

Absolventi doktorských studijních programů

$P_{ZAM} = (P_{ABS} - P_{NEZ}) * k_1 * KEN;$ k_1 = koeficient pro absolventy doktorských programů nabývá různé hodnoty podle délky studia od 1 až do 2. Skutečná délka doktorského studia bude sledována v půlročních intervalech. Multiplikační koeficient bude mít až do délky studia SDS+1,0 hodnotu 2; v každém dalším půlročním období nad touto délkou klesne o 0,25; nabude tedy hodnoty 1,5 při délce studia SDS+2,0 a dále až do hodnoty 1,0 při SDS+3 a delší.

5.6. Příloha 6 - Nejlepší absolventi středních škol

Cílem zavedení ukazatele „nejlepší absolventi středních škol“ je přispět ke zvyšování kvality práce vysokých škol a k jejich diverzifikaci. Kvalitní činnost vysokých škol v různých aspektech a dimenzích je mimo jiné podmíněna kvalitními studenty, kteří usilují o vlastní rozvoj. Zavedení tohoto ukazatele financování bude vysoké školy motivovat k tomu, aby pro studium na své škole získaly nejkvalitnější studenty středních škol. Kvalitní studenti budou na jedné straně podporovat úroveň kvality vzdělávání a jiných činností takové vysoké školy, na druhé straně budou vysoké školy muset zlepšovat komplex svých funkcí tak, aby byly pro tyto studenty svoji kvalitou zajímavé. Rozdělení nejkvalitnějších středoškoláků na vysoké školy a jejich finanční bonifikace povede k podpoře diverzifikace vysokoškolského školství v ČR k přirozenému vytváření center excelence, v nichž budou výborní učitelé obklopeni kvalitními a motivovanými studenty. Takoví studenti budou charakterizováni úspěšností ve středoškolských olympiádách a soutěžích a ve státní maturitě.

Informace o úspěšných řešitelích olympiád jsou shromažďovány celostátně, jednotliví organizátoři olympiád předávají výsledky každoročně MŠMT. Státní maturitu realizuje Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání, které je organizační složkou státu a přímo řízené MŠMT. V České republice je každoročně realizována řada olympiád a soutěží (s celorepublikovou působností a dlouhou tradicí se jedná o přibližně 20 olympiád a soutěží), které vyhláší MŠMT. Soutěže jsou několikakolové, do výpočtu ukazatele budou zahrnuty soutěže, které mají krajské a ústřední kolo. Soutěže mají často 30, 40 i 50letou tradici. Mezi soutěžemi jsou například Matematická olympiáda, která se koná od roku 1950, Fyzikální olympiáda od roku 1958, Chemická (1963), Biologická (1965), soutěže v cizích jazycích (němčina, angličtina, španělština, francouzština, ruština, latina), Olympiáda v českém jazyce (1973), Dějepisná (1970), Zeměpisná (1997), Středoškolská odborná činnost (1977), která probíhá v asi 17 oborech, dále se jedná o další soutěže umělecké a sportovní. Z hlediska péče o talenty je žádoucí, aby se prestiž těchto soutěží posílila, což se jejím zařazením do výpočtu tohoto ukazatele zajisté stane.

Státní maturita zahrnuje velké spektrum předmětů, v nichž se mohou uplatnit kvality studentů. V roce 2011 bude společná část maturity zahrnovat dvě povinné zkoušky – český jazyk a literaturu a cizí jazyk nebo matematiku, nepovinné zkoušky budou maximálně tři ze souboru předmětů: cizí jazyk, matematika, občanský a společenskovední základ, biologie, fyzika, chemie, dějepis, zeměpis, dějiny umění. Od roku 2012 pak budou povinné zkoušky 3 (český jazyk a literaturu, cizí jazyk, matematika nebo občanský a společenskovední základ nebo informatika) a opět maximálně tři nepovinné zkoušky (jako výše).

U soutěží se bude jednat o bonifikaci až tří tisíc studentů, což bude v roce 2011 a v roce 2012 představovat asi 5 % maturantů. Obdobný počet maturantů bude bonifikován podle jejich výsledků u státní maturitní zkoušky. Tato úroveň je odpovídající cíli zavedení ukazatele. V případě státních maturit bude možné úspěšné maturanty zahrnout do výpočtu od roku 2012, v plné míře pak v roce 2013.